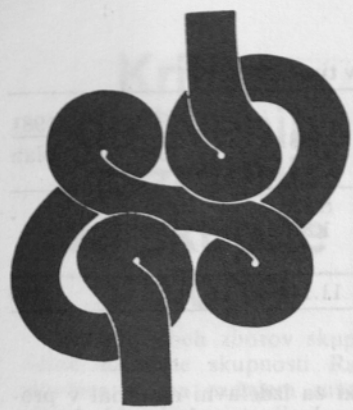

GLASILO

DELOVNEGA KOLEKTIVA LIP BLEĐ

LETO XI

PONEDELJEK, 17. AVGUST 1981

ŠT. 8

Nada Frelih

Franc Mencinger

Branko Sodja

Andrej Trojar

Branko Urh

10. obletnica Glasila

Naš predsednik Josip Broz-Tito, ki je negoval lepo besedo in imel dober občutek za stil pisanja, je dejal: »Pišite jasno, enostavno in resnično!« Titovo delovanje na področju tiska ima velik in bistven pomen za zgodovino in teorijo našega revolucionarnega tiska.

Njegova misel o tisku ima tudi delovno in borbena naravo. V našem samoupravnem socialističnem sistemu je ustrezna informacija podlaga pri samoupravnem odločanju. V zadnjih letih so se razmere na področju obveščanja v delovnih organizacijah združenega dela zelo izboljšale. Določila o obveščanju so prišla v ustavo. Vsekakor pa količina informacij narašča, pri kakovosti informacij pa opazamo, da je uspehov manj. Vemo, da delavec mora dobro poznati uspehe kakor težave, na katere naletimo pri družbenih procesih na gospodarskih ter družbenopolitičnih področjih. Da se bo delavec kar najbolje in uspešno odločal, mora biti obveščen o stvarnih dogajanjih v delovni organizaciji. Njegova kritika naj bo zdrava, piše naj o stvareh, ki jih pozna, kritiko naj podaja z utemeljenimi razlogi.

V zadnjih letih dajejo delovne organizacije vedno večji poudarek na jasnost in jedrnatost podatkov, menjava se tehnika ter način opisovanja informacij. Število glasil raste, okoli 600 jih je v SR Sloveniji.

Letos mineva deset let, odkar je prvič izšel informacijsko-obveščevalni list našega delovnega kolektiva — GLASILO. Že pred letom 1970 so delavci pisali v Triglavski les, kateri je izhajal občasno. Že tedaj so se kazale potrebe po informiranju. Želja vseh delavcev je bila, da bi kar največ zvedeli oziroma bili obeščeni o dogodkih v podjetju in izven njegovega okvira. Gospodarstvo se je hitro razvijalo. V razvoju je bilo nujno, da se do podrobnosti obvešča vse zaposlene. Tedaj so Triglavski les urejali: odgovorni urednik Franc Mencinger, člani odbora so bili Vera Svetina, Franc Bajt, Andrej Trojar, Alojz, Vovnik, Zdravko Knaflič, Štefan Pangršič, Janez Urankar, Ivan Korošec, Milena Dežman, Stanko Ažman in Janez Žitnik. V letu 1964 pa je ta časopis prenehal izhajati.

V našem delovnem kolektivu smo spet nadaljevali z izda-

janjem informativnega lista v letu 1971, kateri se je imenoval Glasilo LIP Bled. Ta izhaja še danes in ga redno vsak mesec prejema vsi zaposleni, upokoenci ter zunanji člani širom po naši ožji domovini.

Začetne težave so povsod, tako so se tedaj delavci znašli pred odgovornim in zahtevnim delom. Glavni urednik je bil Franc Mencinger, tehnični urednik Silva Jeglič, ostali člani v uredniškem odboru pa so bili: Štefan Banko, Janez Žitnik, Henrik Blažič in Andrej Trojar. Glasilo je redno mesečno izhajalo, včasih je bilo po kvaliteti slabše, drugič je bilo spet vsebinsko jasnejše. Oglasili so se novi dopisniki. V uredniškem odboru so se trudili, da bi delavec zvedel za odločitve ter sklepe, prav tako za uspehe in težave pri rasti in razvoju naše delovne organizacije.

Če pogledamo vseh deset letnikov Glasila, lahko ugotovimo, da je vsakdo lahko tekoče spremljal vse spremembe v organizaciji podjetja, posebno v času združitve lesnih industrij v GLG in razdelitve po temeljnih organizacijah zdru-

Ivan Robič

ženega dela. Delovanje samoupravnih organov ter delegatov je v zadnjih letih še posebej zaživelo. Kronološko lahko zasledimo obseg proizvodnje, rast izvoza, temeljne organizacije pa sproti obveščajo delavce s sklepi samoupravnih organov. Humorja, ki

ga je sleherni v kolektivu še kako potreben, na straneh Glasila tudi ni manjkalo.

Sedanji uredniški odbor sestavljajo: glavni in odgovorni urednik je Ivan Robič, tehnični urednik Nada Frelih, člani pa so: Branko Sodja, (Nadaljevanje na 2. strani)

Franc Globočnik

Samka Tomažin

Miro Kelbl

Ciril Kraigher

Marija Urankar

(Nadaljevanje s 1. strani)

Franc Mencinger, Andrej Trojar, Branko Urh, Miro Kelbl, Samka Tomažin, Ciril Kraigher ter Marija Urankar.

Proti koncu vsakega meseca se članki zbirajo pri tehničnem uredniku. Pripravljenost gradivo odnesemo v Gorenjski tisk v Kranj, kjer ga prevzame tehnološka priprava dela. Tehnolog prispeva pregleda in jih odda v foto stavek. V tem oddelku tipkarice prepisujejo naše gradivo na trakove v željeni velikosti. Iz njih potem razvijejo materiale za montažo. Slike je potrebno oddati v repro-tehniko, kjer jih preslikajo in jim določijo zaželen format. V negativu jih vrnejo v montažni oddelek. V montažnem oddelku opravimo metiranje oziroma prelom časopisa. Celotno gradivo (besedilo, fotografije in tabele) tu sestavimo in oblikujemo v strani, začnemo s pomembnimi in aktualnim sestavki.

Delo je zamudno in odgovorno. Vsaka slika mora ustrezati članku, kakor tudi naslov in podpis. Po opravljeni montaži strani sledi korektura. Vse strani mora urednik časopisa prebrati in pregledati, kajti tiskarski skrat bdi nad vsako vrsto članka pri vsakem časopisu. Ko je to delo končano, je potrebna še tehnična interna kontrola. Montažne strani prevzame oddelek reprotelnike. Tam jih s pomočjo fotografskih aparatov priredijo in pripravijo za tisk na ofsetnih strojih.

Tisk časopisa na ofsetnih strojih poteka takole: papir, ki je narezan na določene velikosti, (formate časopisa) vložijo v tiskarske stroje na eno stran, na drugo stran pa vpnejo ofsetno ploščo, na kateri so kopirane strani časopisa. Te plošče premežajo s tiskarsko barvo in s pomočjo valja opravijo na papirju odtis. Ti stroji so različnih formatov — od manjših 25 x 35 pa do 70 x 100 cm in še večji. Neobdelane strani časopisa oddajo še v zadnjo fazo izdelave — v knjigovestnico. Ker na pole papirja tiskajo več strani časopisa hkrati, morajo pole zgibati, da je pravilno zaporedje strani. Nato še zganjene pole porežejo in jih oddajo v ekspedijo, ta pa pripravi časopis za odpremo.

Iz opisanega poteka, kako nastane naše Glasilo, smo razbrali, da gre skozi več stopenj in skozi veliko rok.

V desetih letih je Glasilo pridobilo nove bralce, vzporedno z naraščanjem števila zaposlenih v naši delovni organizaciji. Prav tako pa je naraslo tudi število zunanjih bralcev. Želimo, da bi vsakdo našel kar največ informacij v našem časopisu in da bi Glasilo pomagalo k zdravi izmenjavi mnenj ter pravilni obveščenosti.

Lansko leto je potekala akcija »1000 delavcev — so-delavcev«, tudi za naše Glasilo bi želeli pridobiti še več dopisnikov. S tem pa bi bila povezana TO v vseh zadevah delovnega kolektiva večja.

V pismu Zvezi časnikarjev Jugoslavije iz leta 1955 je

predsednik Tito še posebej pridruži tudi naš kolektiv. Uredniškemu odboru čestitam na pomembno obletnico ter želimo, da bi s pomočjo najširšega kroga dopisnikov še naprej uspešno vodil izdajo Glasila.

Vesna

Napotki dopisniku

Dragi dopisnik, piši za naš list Glasilo, kaj se je in kje zgodilo. Kakšni so problemi naši? Ali znamo rešitev skupaj poiskati? Bodo dobri rezultati? — morda vsi skupaj več bi morali od sebe dati. Pogum, resnične misli naj bodo s teboj! Kaj bodo rekli — nikar se ne boj! Resnica boli — zapiši še ti. Glasilo naše — v enajsto leto hiti. Naj bo še unaprej pestro, zanimivo; zdravih delavčevih misli, čeprav bo razburljivo! Aktualno, pravično — s slikami in besedično. Naj bo bralec res vesel, ko ga bo v roke vzel! »Korajžno« zapiši za naše Glasilo, star'mu al' mlad'mu velja povabilo. Vsem, ki so se 10 let trudili, da smo v branje Glasila dobili, iz srca čestitamo za jubilej — mnogo in še več uspeha kot doslej!

Vesna

Poslovanje v I. polletju 1981

Uvodna ugotovitev za poslovanje v prvem polletju 1981 je slična kot za prvo četrtletje, to je, da smo z doseženim poslovnim rezultatom lahko zadovoljni. Z realizacijo celotnega prihodka in dohodka zaostajamo sicer za planom za 4 %, vendar z upoštevanjem spremljajočih težav je dosežek pozitiven. Delno otežkočena oskrba z materiali, visoka rast nabavnih cen materialov in zmanjšanje povpraševanja na izvoznem in domačem tržišču je negativno vplivalo na poslovanje in vse to je tudi zahtevalo večje napore od odgovornih služb.

Ker v naslednjem obdobju lahko pričakujemo že večje težave, je nujno, da se ob obravnavi polletnega poslovanja sprejmejo tudi ustrezni ukrepi. Situacijo bomo lahko obvladovali in še tudi v naprej obdržali razmeroma ugodno pozicijo samo, če bomo odpravili naše slabosti in se marsikje bolje organizirali, izboljšali izkoriščanje delovnega časa, povečali skrb za kvaliteto proizvodov in dvignili storilnost.

CELOTNI PRIHODEK

Celotni prihodek, ki predstavlja doseženo plačano realizacijo je v razmerju do lanskega polletja za 43 % višji, plan za leto 1981 pa je dosežen 96 %. Največji porast od preteklega leta sta dosegli TO Rečica in TO Mojstrana za 60 %, najmanjši pa Podnart 26 % in trgovina 13 %. Plan je presegla samo TO Rečica, in sicer za 6 %, ostale TO pa so pod planom, največ Podnart za 12 % in trgovina 14 %.

Udeležba izvoza v doseženi celotni prodaji je v letu 1981 manjša kot v letu 1980, saj je izvoz za DO v celoti v letu 1980 znašal 18,0 % od celotnega prihodka ali 23,3 % od realizacije proizvodov, v letu 1981 pa 16,2 % od celotnega prihodka in 20,1 % od realizacije proizvodov.

V celotnem prihodu so razen prihodkov od realizacije proizvodov, storitev in trgovskega blaga tudi drugi izredni dohodki. V letu 1981 so taki drugi izredni dohodki večji za 113 % od polletja 1980. Največji del izrednih dohodkov odpade na pozitivne obresti. Ugodno likvidnostno stanje je namreč dopuščalo, da smo največ v okviru SOZD GLG eskontirali (odkupovali) menice.

Celotni prihodek v primerjavi z letom 1980 in planom za 1981 izgleda tako:

TO	Celotni prihodek			od tega izvoz		
	v tisoč din	1981 1980	1981 plan	v tisoč din	1981 1980	1981 plan
DO skupaj	825.535	143	96	133.499	129	98
Tomaž Godec	266.413	150	94	108.116	129	95
Rečica	302.138	160	106	25.383	135	119
Mojstrana	41.251	160	95	—	—	—
Podnart	55.350	126	88	—	—	—
Trgovina	134.841	113	86	—	—	—
DSSS	25.542	123	92	—	—	—

Udeležba izvoza je znašala:

TO	% izvoza v celotnem prihodu		% izvoza v realizaciji proizvodov	
	1980	1981	1980	1981
DO Skupaj	18,0	16,2	23,3	20,1
Tomaž Godec	46,9	40,6	47,8	42,3
Rečica	10,0	8,4	10,4	8,8

Drugi izredni dohodki so znašali (v tisoč din):

	1980	1981	1981 1980	1981 plan
dohodki od obresti	1.983	8.828	445	
dohodek banke	2.908	1.879	64	
drugi dohodki	335	437	130	
Skupaj	5.226	11.144	213	169

PORABLJENA SREDSTVA

Porabljenost sredstev so stroški za izdelavni material v prodanih proizvodih in storitvah, nabavna vrednost prodanega trgovskega blaga in materiala, amortizacija po predpisanih stopnjah ter materialni režijski stroški (del FIS stroškov). Največji del porabljenih sredstev seveda odpade na izdelavni material ali DIS stroške kot v naših obračunih prikazujemo.

Analiza porabljenih sredstev kaže, da so v primerjavi s preteklim letom hitreje porastli kot celotni prihodek, kar pomeni, da je bila poraba večja kot leto prej. Povečanje stroškov se seveda največ nanaša na povečanje nabavnih cen in to za več kot so nam porastle prodajne cene izdelkov. Tako je na 100 din celotnega prihodka v letu 1980 odpadlo na porabljenost sredstev 68,3 din, v letu 1981 pa 71,1 din. Če pa primerjamo ločeno DIS in FIS stroške, pa ugotovimo, da so hitreje naraščali DIS stroški in da so FIS stroški v strukturi cene izdelka v letu 1981 celo nižji kot v letu 1980. V letu 1980 so znašali DIS stroški 50,9 % dosežene prodajne cene, v letu 1981 pa 56,4 %. FIS stroški pa v letu 1980 11,3 %, v letu 1981 pa samo 10,7 % od dosežene prodajne cene.

Če dosežene stroške oziroma razmerje stroškov do celotnega prihodka po planu primerjamo z realizacijo, ugotovimo, da so stroški rahlo nad planom. V planu za leto 1981 je že bil predviden nekaj večji porast DIS stroškov od porasta prodajnih cen. Planirano razmerje znaša 55,5 % prodajne cene za DIS stroške in 10,4 % za FIS stroške, doseženo pa je 56,4 % pri DIS stroških in 10,7 % pri FIS stroških.

TO	% DIS stroškov v prodaji proizvodov			% FIS stroškov v prodaji proizvodov		
	1980	1981	plan 1981	1980	1981	plan 1981
DO skupaj	50,9	56,4	55,5	11,3	10,7	10,4
Tomaž Godec	44,3	49,0	48,2	11,9	12,5	10,9
Rečica	59,5	66,1	65,0	7,9	6,8	7,4
Mojstrana	60,3	62,3	66,3	8,0	10,4	7,5
Podnart	60,3	61,8	63,4	8,9	9,1	8,5
Trgovina	92,6	94,9	93,4	1,1	1,1	1,1

Pri TO, kjer so FIS stroški porastli v razmerju do preteklega leta in do plana se pri TO Tomaž Godec nanaša največ na porast amortizacije, stroškov tekočega in investicijskega vzdrževanja in porabe goriv; pri TO Mojstrana na dodatni obračun stroškov investicijskega vzdrževanja, pri TO Podnart pa tudi na večji porast amortizacije in električne energije.

DOHODEK

Razlika, ki jo dobimo, če od celotnega prihodka odštejemo porabljenost sredstev, je dohodek. Zaradi porasta porabljenih sredstev v celotnem prihodu je dohodek počasneje naraščal kot celotni prihodek. Kljub negativnemu vplivu povečanih cen za izdelavne materiale in zato počasnejšemu naraščanju dohodka pa smo z doseženim dohodkom lahko zadovoljni. Če namreč doseženi dohodek na delavca primerjamo s podatki za druge v lesni industriji Slovenije, je naš dosežek višji kot drugod. Podatka o, drugih za polletje sicer še nimamo, vendar pa podatek za prejšnje leto in za prvo četrtletje to dokazuje. Povprečje skupine stavbnega pohištva za Slovenijo za prvo četrtletje je npr. 72,393 din dohodka na zaposlenega, povprečje za LIP Bled pa je 106.586 dinarjev.

Podatki o doseženem dohodku so sledeči:

	Doseženi dohodek			Dohodek na delavca		
	v tisoč din	1981 1980	1981 plan	din	1981 1980	1981 plan
DO skupaj	238.126	130	96	239.082	134	101
Tomaž Godec	105.105	133	91	232.533	138	98
Rečica	80.733	133	105	263.833	132	107
Mojstrana	11.627	138	100	211.400	140	113
Podnart	16.879	123	96	231.219	133	99
Trgovina	7.375	92	77	320.240	99	84
DSSS	16.407	128	93	188.586	130	99

Eden izmed pomembnejših kazalcev uspešnosti poslovanja je razmerje doseženega dohodka do povprečnih poslovnih sredstev. Povprečna poslovna sredstva so ugotovljena iz povprečnih zalog, terjatev in denarnih sredstev in v primerjavi z doseženim dohodkom pomeni uspešnost uporabe družbenih sredstev, ki so bila uporabljena za doseg določenega rezultata. Ta kazalec uspešnosti poslovanja kaže v primerjavi s polletjem preteklega leta, da je uspešnost v letu 1981 slabša kot v letu 1980, saj je za LIP v celoti v letu 1980 razmerje dohodka do poslovnih sredstev znašalo 28,8 %, v letu 1981 pa samo 25,4 %. Negativni rezultat primerjave pa ne izhaja iz slabega dohodka ali količinskega porasta zaloga, temveč iz porasta vrednosti zaloga zaradi višjih cen, največ pa zaradi visokega stanja menic in denarnih sredstev.

OBVEZNOSTI IZ DOHODKA

Pri analiziranju obveznosti iz dohodka je potrebno upoštevati spremembe v načinu obračunavanja prispevkov. Del prispevka za zdravstveno varstvo, ki je bil v letu 1980 plačan iz osebnih dohodkov, se v letu 1981 plačuje iz dohodka, nato del stanovanjskega prispevka se v letu 1981 obračunava iz dohodka, v letu 1980

(Nadaljevanje na 5. strani)

Kritika delitvenih razmerij za skupne naloge

Delegati obeh zborov skupščine Kulturne skupnosti Radovljica so na zadnjem zasedanju, 14. julija pri razčlenjevanju pogojev za realizacijo letošnjega občinskega programa ob najnovejših omejitvenih in stabilizacijskih ukrepih opozorili, da Kulturna skupnost Radovljica ne bo mogla realizirati svojih nalog, ki izhajajo iz določil Samoupravnega sedanjega o temeljnega plana programa. Že tako skrženi programi, ki so jih narekemale drastično omejene finančne možnosti, (letos je bilo predvideno prvotno povečanje sredstev le za 12,5 % po prispevni stopnji 0,38, kar je med najnižjimi najbrž tudi v Sloveniji), bodo morali z zadnjimi navodili IS, ki izvajajo iz najnovejših ukrepov ZIS, zmanjšati še za okoli 6 %. Delegati težko razumejo, da ob tem, ko združeno delo radovljiške občine odreja za kulturo tudi v tem kritičnem letu razmeroma veliko vsoto 22.536.000 din (skupna stopnja 0,94), samoupravno dogovorjenih in že itak skrženi občinski programov, tudi teh ne bo mogla uresničiti.

Ost kritike ni uperjena proti obveznosti do skupnih nalog v Sloveniji pač pa v povsem nesprejemljiva razmerja deležev Kulturne skupnosti Slovenije za vzajemnost v občini, ki daje nad 60 % vseh sredstev za skupni program, kar znese 13.221.000 din.

Čeprav je Kulturna skupnost Radovljica vselej pravočasno v določenih rokih posredovala vse zahtevane predloge in podatke Kulturni skupnosti Slovenije za oblikovanje republiškega programa vzajemnih in skupnih nalog, so ugotovili delegati, da so le-ti iz programa Kulturne skupnosti Slovenije tudi v 1981. letu večidel izločeni. Takšen primer je tudi z akcijo »Ureditev in posodobitev muzejske zbirke na blejskem gradu«, ki naj bi jo izvajal Narodni muzej Ljubljana, za katero so poslali po pravilniku o prijavah vse potrebno gradivo 20. 11. 1980. Obrazložitev, zakaj niso te akcije upošteevane v programu Kulturne skupnosti Slovenije za 1981. leto, niso dobili, četudi so svoje pogoje po sprejetih merilih izpolnili. Odgovora ni bilo tudi na zadnji seji skupščine Kulturne skupnosti Slovenije, ki je bila 17. julija v Ljubljani.

Delegati skupščine Kulturne skupnosti Radovljica so tudi na zadnjem zasedanju, v juliju, kot že vsa leta nazaj, najodločnejše zahtevali, da njeni delegati v Kulturni skupnosti Slovenije morajo postaviti vprašanje delitvenih razmerij financiranja skupnih nalog in vzajemnih programov, ki so za radovljiško občino vseskozi skrajno neugodna in po njihovem mnenju nesprejemljiva. To utemeljujejo z dejstvom, da pri tako razvevani in obsežni dejavnosti bodisi knjižničarske mreže, muzejev, galerij, spomenikov in množične kulture ter obveznosti, ki jih ima do za-

nadaljevanje na 4. strani

Sklepi samoupravnih organov

Delavski svet DO (30. 7. 1981)

1. Obravnaval je polletni obračun in ga potrdil; ugotovil je, da je delitev opravljena v skladu s predpisi in samoupravnimi akti kot tudi s sprejetim planom za leto 1981.
2. Sprejel je predlog spremembe prodajne politike za stavbno pohištvo.
3. Ugotovil je, da je zbor delavcev v TO Rečica sprejel oceni del in nalog: brizganje robov na elementih SM (iz 156 na 159 točk) in usmerjanje desk na sortirni trak (iz 117 na 129 točk), zato ju je potrdil in veljata od 1. 1. 1981.
- Prav tako je bila na zboru v TO Rečica in TO Tomaž Godec sprejeta ocena za delo in naloge tehnologa III – 171 točk, zato jo je potrdil in velja od 1. 8. 1981.
- V 15-dnevno javno obravnavo je dal ocene novostemiziranih nalog v TO Rečica: klasifikacija napak in popraviljanje furniranih elementov (168 točk) in odlaganje SM elementov pri brizganju (120 točk).
4. Ugotovil je, da so DS TO obravnavali predlog samoupravnega sporazuma o inventivni dejavnosti v LIP Bled, na katerega niso imeli pripomb; DS ga predlaga v sprejem zborom delavcev.
5. Sprejel je spremembe in dopolnitve pravilnika o organizaciji in delu finančne službe DO
6. Zborom delavcev je predlagal sprejem aneksa k pravilniku o delovnih razmerjih (za delavce, ki so začasno zaposleni v tujini).
7. Strinjal se je z odpisom 4.048,00 din za pripadajoče stroške tehnične dokumentacije za izgradnjo plinske elektrarne.
8. Miranu Mozetiču je dodelil dolgoročno posojilo za nakup stanovanja v višini 225.000,00 din; odobril je tudi vračilo soudeležbe za dodeljeno stanovanje, ki bo izplačana takoj po sklenitvi menjalne pogodbe.
9. Potrdil je poročilo o potovanju v inozemstvo za II. tromesečje.
10. Izvolil je delegacijo OZD lesarstva Slovenije v skupščino Opšteg udruženja šumarstva i industrije za prerađu drvetu, celuloze i papira Jugoslavije.
11. Sprejel je nove višine dnevnic za službena potovanja v državi, stroškov prenočevanja ter kilometrine, kar velja od 1. 8. 1981 dalje.

Odbor za organizacijo, kadre in stanovanja (23. 7. 1981)

1. Obravnaval je organizacijski predpis o poslovanju in evidenci osnovnih sredstev in ga z nekaterimi popravki in dopolnitvami sprejel. Velja od 1. 8. 1981 dalje.
2. Za šolsko leto 1981/82 je razdelil štipendije naslednjim: TO Tomaž Godec
 - višja tehniška varnostna šola
 - Tomažu Peršetu, Boh. Bistrica, Jelovška 17
 - tehniška strojna šola
 - Metodu Repincu, Polje 32 in Francu Debeljaku, Boh. Bistrica, Pod gozdom 22
 - vzdrževalec strojev
 - Janezu Langusu, Gorjuše 43, Marku Arhu, Jereka 19 in Bogdanu Cerkovniku, Boh. Bistrica, Na Goričici 8
 - elektroenergetik
 - Miranu Cesarju, Lepence 8
 - lesar širokega profila
 - Francu Langusu, Gorjuše 44
 - lesar
 - Ludviku Cesarju, Jereka 6 in Valentinu Urbancu, Boh. Bistrica, Prečna 1 B
 - obdelovalec lesa
 - Mirku Jeršiču, Češnjica 69 in Janku Repincu, Kamnje 3

TO Rečica

- lesar širokega profila
- Damjanu Klavori, Obrne 17, Alojzu Ropretu, Boh. Bela 46 in Branku Gomilarju, Podhom 33
- obdelovalec lesa
- Refiku Šabiču, Sp. Gorje 202, Silvu Muzga, Bled, Grajska 22 in Ropretu Korošcu, Radovljica, Langusova 11

TO Mojstrana

- lesar
- Darku Peternelu, Gozd Martuljek 50 in Mirku Teražu, Mojstrana, Triglavska 67

TO Podnart

- obdelovalec lesa
- Bojanu Sotelšku, Ljubno 50 in Aleksandru Kosovu, Radovljica.

DSSS

- biotehnična fakulteta – oddelek za lesarstvo
- Marjanu Zalokarju, Ribčev laz 56
- ekonomska fakulteta
- štipendija bo naknadno podeljena, ko bodo znana navodila o izračunu dohodka na člana družine za samohranilke.

Študij ob delu

TO Tomaž Godec

- tehniška strojna šola
- Zdravku Kitiču
- fakulteta za sociologijo, politične vede in novinarstvo

- Bogu Odarju
- višja šola za lesarstvo
- Janku Ravniku

DSSS

- višja elektro šola – smer računalništvo
- Stanetu Knafliču
- I. stopnja VEKS
- Brigiti Muri

Povrnitev stroškov šolanja velja za naslednje šolsko leto.

3. Sprejel je sklep, da Mirko Arh še do konec leta 1981 obročno odplačuje dolgoročno posojilo, po 1. 1. 1982 pa Litostroj, kjer se je Arh zaposlil, v celoti poravnava obveznosti, za kar pa mora poslati zagotovilo.
4. Stanovanje na Bledu, ki ga je zasedal Marjan Gaberšek je dodelil Mari Gojkoviču, TO Rečica.
5. Obravnaval je vlogo Mirana Mozetiča za dodelitev kredita za nakup stanovanja. Kljub že dodeljenemu stanovanju se je odločil za nakup lastnega stanovanja. Predlaga pa, da bi ostal v dosedanjem stanovanju, z menjalno pogodbo pa bi LIP odstopil enako novo stanovanje.

Odbor je predlagal DS DO, da odobri posojilo v višini 225.000,00 din prav tako tudi vračilo soudeležbe za dodeljeno stanovanje takoj po sklenitvi menjalne pogodbe.

XIV. zasedanje DS TO lesna predelava TOMAŽ GODEC Boh. Bistrica (7. 7. 1981)

1. Obravnava pritožbe Šabana Čajiča na sklep skupne disciplinske komisije je na podlagi pismene izjave zaradi smrti v sorodstvu preložil na naslednje zasedanje DS TO.
2. Potrdil je sklep skupne disciplinske komisije o prenehanju delovnega razmerja Janezu Potočniku.

Sklep je bil sprejet s tajnim glasovanjem:

za izključitev – 10 glasov
proti izključitvi – 0 glasov
vzdržal – 1 glas

Janezu Potočniku preneha delovno razmerje v TO z dnem, ko mu bo vročen pismeni sklep DS TO.

3. Na podlagi zaključene 15-dnevne javne obravnave in prispelih pripomb je potrdil naslednje spremembe kataloga del in nalog:

1. nove opise del in nalog v krojilnici, s predlaganimi spremembami:

- cepljenje žaganega lesa na 1100
- razrez desk na VKŽ
- odlaganje lesa pri cepilki 1100
- odlaganje lesa pri VKŽ

2. usklajen opis del in nalog »vodenje izmene v krojilnici«

3. spremembe opisa del in nalog
- »priprava lepila« v obratu opažnih plošč
- »brušenje laka« v obratu pohištvo

4. opis del in nalog »upravljanje štiripotnega viličarja« v oddelku priprave proizvodnje

5. sprememba strukture časa za delo oz. nalogo »brusača nožev za stružnico«.

Omenjene predloge sprememb kataloga del in nalog je posredoval v sprejem samoupravnim delovnim skupinam.

4. Na podlagi obravnave je posredoval v 15-dnevno javno obravnavo spremembo opisa del in nalog »vodenje izmene v brusilnici«. Sprememba se glasi pri 4. opravilu, kjer se doda: ter kontroliranje kvalitete reza pri posameznih operacijah.

5. Sektor za organizacijo poslovanja plan in analize je analiziral zneske civilno pravnega razmerja v odnosu na celotni OD, ki pokaže zmanjšanje iz 0,83 % iz leta 1979 na 0,27 % v obdobju I–IV 1981 v DO, v TO »TOMAŽ GODEC« pa iz 0,48 % na 0,14 %.

Prav tako je SOPPA analiziral opravljene nadure in iz analize je razvidno, da so se nadure od leta 1976 zmanjšale od 2,70 % na 1,04 % v letu 1980; V obdobju I–V 1981 je % nadur še manjši – 0,82 %. V TO »TOMAŽ GODEC« je gibanje nadur podobno – 2,96 % v letu 1976, v letu 1980 1,18 %, ter za I–V 0,92 %.

Iz opravljenih analiz je razvidno, da je obseg dela po pogodbah in nadurno delo minimalen in v stalnem upadanju. Pri tem je ugotovljeno, da se z dodatnim zaposlovanjem ni mogoče izogniti naduram, ker so zaradi narave dela opravljene ob prostih dnevih (vzdrževanje, večja popravila, remont, rekonstrukcije).

6. Sprejel je anekse k samoupravnim sporazumom:
 - SIS elektrogospodarstvo
 - SIS za železniški promet
 - SIS za luški promet
 - SIS za ceste
 - SIS za PTT

Sprejel je samoupravni sporazum in aneks – SIS za nafto in plin.

Aneksa k samoupravnemu sporazumu za letališko dejavnost pa ni sprejel, ker ni bil sprejet že osnovni sporazum.

7. Na podlagi obravnave je sprejel Poslovnik o odpadnih vodah za TO. S tem preneha veljavnost poslovnika, ki ga je DS TO sprejel 24. 2. 1972.

8. Potrdil je nabavo

1 kom električnega kalorifierja z ventilatorjem (cca 2 kw) za obrat pohištvo – priročno skladišče.

9. V vzgojno izobraževalnem procesu usmerjenega izobraževanja je za zunanega sodelavca imenoval mentorja za delovno področje proizvodno tehničnega značaja – lesna in strojna smer.

Sklepi samoupravnih organov

TO je s svojimi sodelavci pripravljena sodelovati pri pripravi programa za to področje, poimensko imenovanje pa bo opravljeno, ko bo znan detajlni program tega področja.

10. Odobril je udeležbo Jožeta Arha na mladinski delovni akciji »GORIČKO 81«.

11. GD Srednja vas je odobril za srečelov dva dobitka, in sicer

1 kom postelja KOBLA

1 prm. žamanja

12. GD GRADIŠČE Bitnje je kot materialno pomoč pri izgradnji pokritega bazena za potrebe požarne varnosti odobril

400 kom distančnikov za STIK 4 25 cm

80 kom distančnikov za STIK 4 20 cm

120 kom distančnikov za STIK 4 15 cm

13. Prošnjo Antona Sodja — avtoprevoznika za finančno pomoč pri nabavi cerade za kamion je odstopil v obravnavo in dokončno rešitev prodajnemu sektorju LIP Bled.

14. V zvezi z dopisom tov. Pintar Jožeta — glavnega skladiščnika repromateriala je bilo pojasnjeno:

— skladiščenje klor kalcija bo urejeno z izgradnjo aneksa k proizvodni hali iso-spana, ki bo zaključena predvidoma konec julija.

— skladiščenje stiropora bo urejeno z izgradnjo skladišča ob železniški progi, z deli pa se prične takoj.

— skladišče vnetljivih tekočin je urejeno, razen ograje, kar se bo uredilo skupno z izgradnjo depoja za lubje oziroma žagovino, izgradnja se bo pričela v juliju tega leta.

15. Pritožbo Branke Mencinger in pojasnilo vodje obrata je posredoval v obravnavo odboru za delovna razmerja, ki naj pripravi predlog rešitve do prihodnjega zasedanja DS TO.

16. Oddelek za investicije in vzdrževanje je zadalžil, da z zunanjimi sodelavci analizira in pripravi ter realizira odsevanje v cilju sigurnega obratovanja in odpravo zastojev v najkrajšem možnem času.

17. Oddelek za investicije in vzdrževanje je zadalžil, da organizira preventivne preglede vseh odsosovalnih naprav.

18. Oddelek za investicije in vzdrževanje mora vsak mesec izdelati poročilo o zastojih odsosovanja in organiziranih odnosno izvršenih ukrepih v zvezi s 1. in 2. sklepom.

19. Potrdil je predlog komisije za ocenitev nekurantnega blaga, skupno s cenikom ki velja do 1. 9. 1981.

13. zasedanje DS TO, lesna predelava REČICA (29. 7. 1981)

1. DS TO Rečica je obravnaval polletni obračun I VI/81 ter ugotovil, da je delitev prihodka in dohodka v skladu z zakonskimi predpisi in našimi samoupravnimi akti kot tudi s sprejetim planom za leto 1981.

2. V skladu s pravilnikom o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za OD v TO Rečica, je za izenačevanje meril neposrednih in posrednih del določil konstanto za B grupo v višini 5 % za mesec julij, avgust in september. Po treh mesecih bo o njej ponovno sklepal.

3. Potrdil je anekse k samoupravnim sporazumom o temeljnih planov za republiške SIS gospodarske infrastrukture za obdobje 1981—1985, in sicer za:

- elektrogospodarstvo,
- železniški promet,
- luški promet,
- izgradnjo magistralnih cest in
- PTT.

4. Sprejel je SS o temeljnih planov SIS za nafto in plin v SR Sloveniji za obdobje 1981—1985 ter aneks k temu sporazumu. Ni pa sprejel aneksa k SS za letališko dejavnost, ker nismo sprejeli že osnovnega sporazuma.

5. DS je bil seznanjen s samoupravnim sporazumom o inventivni dejavnosti DO LIP BLEDE ter nanj ni imel pripomb, obenem predlaga, da se ga v taki obliki posreduje v dokončen sprejem zborom delavcev.

6. V 15-dnevno javno obravnavo je posredoval novo strukturo časa posameznih nalog v kuhinji toplih obrokov v obliki, kot je bila posredovana v obravnavo.

Predlog spremembe opisa delovne naloge »embaliranje izvoznih kril« naj se ponovno prouči in se bo o predlogu sklepal na naslednjem zasedanju.

7. Na podlagi zapisnikov zborov delavcev z dne 29. in 30. 6. 1981 DS TO Rečica ugotavlja, da so bila novostemizirana dela in naloge »tehnolog III, odlaganje SM elementov in brizganje ter popraviljanje furniranih elementov potrjena, ker je zanj glasovalo več kot polovica zaposlenih, in sicer od skupno 312 zaposlenih 194 ali 62,2 %.

8. Z veljavnostjo od 1. 8. 1981 dalje je potrdil iskustvene normative na skladišču žaganega lesa, in sicer za sortiranje plohov in desk ter žaganega lesa macesen — bor, kot so bili predlagani.

9. Na podlagi zadolžitve s prejšnjega zasedanja DS TO je oddelek za vzdrževanje in investicije pripravil pregled investicijskega vlaganja v TO Rečica od leta 1977, iz katerega je razvidno, da so bila znatna vlaganja vložena v obrat žaga, vlaganje v samo žagalnico je bilo res nekoliko manjše, ker je to zaključena tehnološka enota in je v srednjeročnem programu predvidena rekonstrukcija.

Glede nabave transporterja za prekladanje prizem se je našla ustrezna rešitev pri f. Esterer. Prekladač se bo poskušalo v čimkrajšem času uvoziti.

10. Potrdil je nabavo naslednje investicijske opreme:

- podaljšek kovinske sušilne nadstrešnice TRIMO v velikosti 12—14 m,
- okvirna žaga za narez kovinskih profilov,
- kovinski regali minirak Primat Maribor,
- hidravlična dvizna miza, proizvod Alpes Železniki,
- motorna ročna kosilnica,
- brusilni stroj za krožne žage Bratstvo,
- prekladač prizem Esterer.

11. DS je obravnaval pritožbo Edija Stresa glede ureditve delovnega mesta in ponovne ocenitve delovne naloge »odlaganje pri vrtnanju za ključavnico in nasadila« ter sprejel naslednji sklep:

Z nabavo hidravlične dvizne mize se je čakalo, ker smo hoteli delovno mesto tehnološko dokončno urediti s pnevmatskim prekladačem. Ker le-tega ni možno uvoziti, domača proizvodnja pa bo možna v najboljšem primeru v teku 1 leta, smo se odločili za delno rešitev in naročil hidravlično dvizno mizo, tako da bo delovno mesto urejeno predvidoma v septembru letošnjega leta in takrat bo izvedena tudi ponovna ocenitev.

12. DS je bil seznanjen s priporočilom Skupščine splošnega združenja gozdarstva in industrije za predelavo lesa, celuloze in papirja Jugoslavije, da vse članice tega združenja do konca leta 1981 ne bi povečevale cen svojih izdelkov.

Delavski svet DSSS (28. 7. 1981)

1. Pregledal je poročilo komisije za izvedbo referenduma za sprejem sprememb pravilnika o delovnih razmerjih v DSSS. Sprememba v DSSS in TO trgovina je bila sprejeta, v ostalih TO ta ni bila sprejeta.

Sprejel je sklep, da se izvajanje pravilnika začasno odloži, dokler ne bo pripravljena rešitev za celo DO.

2. Obravnaval je polletni obračun in ga potrdil.

3. Sprejel je predloge aneksov k sam. sporazumom za obdobje 1981—1985 za SIS gospodarske infrastrukture.

4. Obravnaval je predlog sam. sporazuma o inventivni dejavnosti LIP Bled in nanj ni imel pripomb.

5. Pregledal je pobudo družbenega pravobranilca samoupravljanja o nadurnem delu in pogodbah o delu. Ugotovil je, da so nadure in pogodbeno delo minimalne in ne prekoračujejo družbenega dogovora.

6. Sprejel je sam. sporazum o ustanovitvi posebne izobraževalne skupnosti za lesarsko usmeritev v SRS.

7. Potrdil je plan trgovskih potnikov še za naslednje tri mesece.

8. Obravnaval je zahtevo za varstvo pravic delavca Borisa Maleja, zaposlenega na delih in nalogah komercialista v prodajnem sektorju in jo zavrnil kot neutemeljeno.

Praznik občine Radovljica v znamenju jubilejev

V spomin na 5. avgust 1941. leta, ko je bil po sklepu vojnorevolucionarnega komiteja KPS za Gorenjsko ustanovljen Cankarjev bataljon, slavijo vsako leto na ta dan v Radovljici občinski praznik.

Cankarjev bataljon je postal udarna pest upora proti nemškemu okupatorju in prva večja enota porajajoče se partizanske vojske, ki so jo sestavljali borci iz vseh krajev Gorenjske. Odlikoval se je po številnih težkih in zmagovitih bojih, najbolj pa se je proslavil v znameniti Dražgoški bitki, ko je po novem letu 1942. dosegel eno najpomembnejših zmag na Slovenskem. Iz tega bataljona so se pozneje razvile nove številnejše partizanske enote, ki so v štiriletni osvobodilni borbi odločilno pripomogle k popolnemu uničenju in izgonu nacističnih zavojevalcev do končne osvoboditve domovine.

Cankarjev bataljon je že pred leti po odloku skupščine občine dobil domicilno priznanje v radovljiški občini.

Letošnji občinski praznik sovpada tudi s 40-letnico vstaje slovenskega naroda in ustanovitvijo Cankarjevega bataljona. Delovni ljudje in občani so ga počastili s številnimi kulturnimi in športnimi prireditvami, osrednja slovesnost pa je bila na slavnostnem zasedanju vseh treh zborov občinske skupščine Radovljica, 5. avgusta v dvorani Republiškega centra obrambnega usposabljanja v Poljčah pri Begunjah. Ob udeležbi delegacij iz pobratenih občin Brus, Buje in Svilaјnac, gorenjskih občin in drugih gostov so podelili priznanja občine Radovljica s plaketo Ferdu Bemu iz Radovljice, Jerneju Vrtačniku iz Iskre Otoče, Dolfetu Vojsku iz Elana Begunje in Aleksandru Willewaldtu iz Lesc. Priznanja občine Radovljica so prejeli tudi Moški pevski zbor KUD Stane Žagar iz Kroke, Osnovna šola dr. Janez Mencinger Bohinjska Bistrica in delovni kolektiv UKO Kropa. Razen tega so prejeli vsakoletne pohvale s knjižno nagrado 25 učencev, ki so letos najbolj uspešno sklenili osemletno šolanje.

Kritika delitvenih razmerij za skupne naloge

Nadaljevanje s 3. strani

mejskih Slovencev in naših delavcev v tujini, Kulturna skupnost Slovenije ne bi smela prezreti širšega drubenopolitičnega in kulturnega pomena, ki ga ima radovljiška občina na tem obmejnem in turističnem območju.

Postavlja se vprašanje, če se enako vrednotijo tovrstna prizadevanja občinskih kulturnih skupnosti, ali pa prepušča presoja le ozkim krogom ljudi v raznih odborih in strokovnih službah Kulturne skupnosti Slovenije, v katerih dosežejo cilj le najbolj prodorni.

Kako naj odgovorijo, ko morajo razlagati in zagovarjati programe Kulturne skupnosti Slovenije na zborih delavcev in braniti izhodišča, katera so poleg vsega razumevanja za širše interese v očitnem razkoraku s kulturnimi potrebami združenega dela in občanov lastne občine?

Nič manj kot v večjih kulturnih središčih se vseskozi postavlja vprašanje položaja kulturnih delavcev tudi v manjših občinah. Medtem, ko se v skupščini Kulturne skupnosti Slovenije upravičeno borijo za njegovo izboljšanje z vsemi pripadajočimi denarnimi nadomestili, so v občini zaradi manj razpoložljivih sredstev za kulturo tudi limiti za OD bistveno nižji. Kulturni delavci v občini enakih kvalifikacij so spričo tega manj nagrajevani, čeprav opravljajo enaka in podobna dela in naloge kot tisti v večjih središčih, za katero pokriva del nadomestil Kulturna skupnost Slovenije; posredno torej tudi vse občinske kulturne skupnosti, kar upravičeno vzbuja nezadovoljstvo.

Sklicevanje na republiško dogovarjanje in sporazumevanje v okviru Kulturne skupnosti Slovenije, s katerim se ponavadi želi zagovarjati v posameznih odborih pripravljene sklepe in odločitve, je za delavce v združenem delu prej kot prepričljivo. Iz prakse vemo, da njihova mnenja in predlogi, ki jih posredujejo delegati na skupščini Kulturne skupnosti Slovenije skoraj nikoli niso deležna večje pozornosti.

Ta stališča skupščine Kulturne skupnosti Radovljica je posredoval delegat na 26. seji skupščine obeh zborov Kulturne skupnosti Slovenije, 17. julija v Ljubljani, vendar ja so naletela na gluha ušesa.

Poslovanje v I. polletju 1981

(Nadaljevanje z 2. strani)

pa v celoti iz čistega dohodka. Če te spremembe ne upoštevamo, primerjava prispevkov kaže, da so obveznosti v letu 1981 dosti višje kot v letu 1980. Natančnejša analiza pokaže, da so obveznosti vsaj v našem primeru celo nižje. Višje so sicer obveznosti za zdravstveno varstvo in gozdno reprodukcijo, nižji pa so prispevki za izobraževanje in raziskovalno skupnost. Primerjava obveznosti iz dohodka brez in s korekturo zaradi spremembe načina obračuna je sledeča:

TO	% obveznosti iz dohodka			
	1980	1980 s korekturo	1981	plan 1981
DO skupaj	34,7	38,7	36,9	37,2
Tomaž Godec	33,6	37,8	37,9	37,0
Rečica	37,8	41,3	36,4	39,4
Mojstrana	33,4	37,7	34,3	35,3
Podnart	41,8	45,6	42,4	43,6
Trgovina	40,6	43,2	46,3	39,0
DSSS	15,9	23,1	25,2	22,8

Če primerjamo % obveznosti v letu 1981 s korigirano obveznostjo v letu 1980, so obveznosti višje pri TO trgovina in za malenkost pri TO Tomaž Godec.

ČISTI DOHODEK

Ko iz dohodka pokrijemo vse obveznosti iz dohodka, nam ostanek dohodka pomeni čisti dohodek. Čisti dohodek je v celoti namenjen za namene in potrebe delavcev, za rezerve in razširjeno reprodukcijo. Največji del čistega dohodka je namenjen za osebne dohodke in skupno porabo in razporeditev za te namene mora tudi biti usklajena z družbenim dogovorom.

Po zakonu o združenem delu velja načelo, da o razporeditvi čistega dohodka odločajo delavci neposredno. O razporeditvi čistega dohodka na osebne dohodke in sklade so delavci odločali ob sprejemanju plana za leto 1981 in sprejemanju pravilnika o razporeditvi čistega dohodka. Za dejansko razporeditev čistega dohodka po obračunu med letom, ki je samo začasna, ker je dokončna z zaključnim računom, je zato na javnih obravnavah v TO potrebno ugotoviti, ali je razporeditev čistega dohodka v skladu s sprejetimi merili.

Doseženi čisti dohodek je razporejen tako:

TO	Čisti dohodek		Razporejeno v % za:							
	v tisoč din	1981	1981 plan	oseb. doh.	skup. por.	akumulacija	1981	1981	1981	1981
DO skupaj	150.207	126	97	65,1	62,0	11,4	9,7	23,5	28,3	
Tomaž Godec	65.248	124	91	65,0	61,7	12,4	10,6	22,6	27,7	
Rečica	51.363	136	110	59,7	56,2	10,6	7,7	29,7	36,1	
Mojstrana	7.636	136	102	68,4	63,0	12,4	10,0	19,2	27,0	
Podnart	9.722	121	98	68,4	63,5	10,9	9,3	20,7	27,2	
Trgovina	3.959	83	68	45,5	60,8	7,6	7,7	46,9	31,5	
DSSS	12.279	114	91	88,8	86,3	11,2	13,7	—	—	

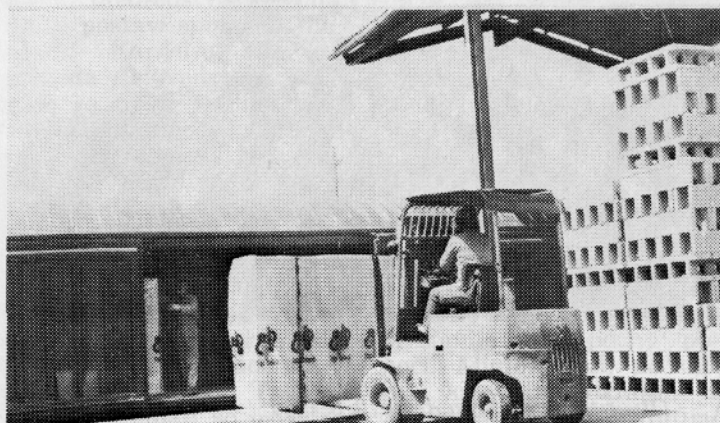
Razen pri TO trgovina odpade v letu 1981 v vseh TO večji delež čistega dohodka za akumulacijo kot v letu 1980 in manjši za osebne dohodke in skupno porabo. Če pa upoštevamo spremembe pri obračunavanju raznih obveznosti iz osebnih dohodkov in dohodka, pa smo v letu 1981 razporedili za osebne dohodke in skupno porabo enak delež čistega dohodka kot v letu 1980. Del prispevka za zdravstveno varstvo, ki se je v letu 1980 obračunal iz osebnih dohodkov, v letu 1981 ni pokrit iz čistega dohodka, temveč iz dohodka ter enako tudi del skupne porabe za stanovalske potrebe.

Razporeditev čistega dohodka za osebne dohodke je usklajena z družbenim dogovorom za delovno organizacijo v celoti.

Podatki so sledeči:

1. dohodek 30. 6. 1980 182.614
dohodek 30. 6. 1981 238.126
porast dohodka 30,4 %
2. osebni dohodki 30. 6. 1980 71.985
osebni dohodki 30. 6. 1981 93.059
porast osebnih dohodkov 29,3 %
osebni dohodki za leto 1980 so korigirani zaradi razlike prispevkov iz OD s faktorjem 92,68
3. dovoljena rast osebnih dohodkov
a) zaostajanje za rastjo dohodka za 5 %
b) manjše zaostajanje za 2 % zaradi razmerja izvoza 10–20 %
c) dovoljena rast OD v višini 97 % rasti dohodka znaša 29,5 %

Lipnik

Odprema opažnih plošč

Izvoz 100.000 vratnih kril
v jezero republiko Nemčijo

Lesnina Ljubljana
daje

Priznanje

Lesna industrija Bled

za sodelovanje v izvozu

Ljubljana, junij 1981

Gen. Direktor
Marijan Planinc

100.000. vratno krilo

Dne 27. junija 1981 smo na majhni slovesnosti v Ljubljani prejeli priznanje za izvoženo 100.000. vratno krilo kupcu MBE v Bremnu.

S prodajo stavbnega pohištva temu kupcu smo začeli pred približno dvema letoma. V dobrem sodelovanju z Lesnino, Jelovico in Lipom je bilo v letu 1980 izvoženo 50.000 vratnih kril in 5.000 podbojev. V mesecu juniju 1981 pa je mejo prešlo simbolično 100.000. vratno krilo.

Kaj pomeni 100.000 vratnih kril, morda najboljše predloči kratek račun. Povprečna hiša ima približno 10 notranjih vrat, torej smo v tem kratkem času na enem samem trgu opremili z vrati kar 10.000 hiš. Delež naše DO v tem poslu je približno 30 %.

S tem poslom je delež Lesnine v skupnem izvozu stavbnega pohištva SR Slovenije porasel od 22 % v letu 1979 na 31 % v letu 1980.

Izvoz je pomemben tudi znotraj SOZD Združenega gozdnega in lesnega gospodarstva Gorenjske, saj predstavlja 10 % od vsega Sozdovega izvoza.

Mnogo naporov in prizadevanj je bilo vloženo s strani proizvajalcev in izvoznika, da smo dosegli kvaliteto, ki jo nemško tržišče zahteva in si pridobili zaupanje našega partnerja, da je nemški proizvod nadomestil z našim.

Velike so težave s preskrbo kvalitetnih surovin; soočamo se s pomanjkanjem kvalitetnega furnirja, rezanega lesa, lesonita, kartonov itd., kajti poleg zahteve po visoki kvaliteti je potrebno tudi spoštovati zahtevane dobavne roke.

Zelo težko je vzdržati in včasih celo skoraj nemogoče v proizvodnji opravičevati izvoz ob dejstvu, da je doma še vedno mogoče plasirati te vrste proizvode po skoraj dvakrat višji ceni in ob nižjih kvalitetnih zahtevah.

Tako je le velika zavest vseh delavcev pripomogla k temu, da je ta izvoz v tako kratkem času dosegel tak obseg, da ima tudi v okviru Slovenije in Jugoslavije v izvozu stavbnega pohištva pomembno vlogo, saj je predstavljal v letu 1980 10 % od vsega jugoslovanskega, oziroma 40 % jugoslovanskega izvoza stavbnega pohištva na področju ZRN. S strani kupca so dane vse možnosti, da si izvoz še razširi in poveča.

Zavedamo se da izvoz ne pomeni samo pridobivanje kvalitetnih deviznih sredstev, ampak da v soočanju z mednarodno konkurenco spoznavamo dosežke tujih proizvajalcev in novitete uvajamo v svojo proizvodnjo, da bi lahko tudi v bodoče bili prisotni na tujem trgu.

Skupen nastop Jelovice in Lipa v tem poslu je pripomogel še k plodnejšemu povezovanju in sodelovanju obeh DO.

Za uspešno delovanje ima zasluge tudi predstavništvo Lesnine v ZRN — firma Lesco, ki je pomemben koordinator med kupcem in prodajalcem in med drugim skrbi tudi za začasni uvoz materialov, ki jih v Jugoslaviji ni mogoče dobiti, a so za izdelek nujno potrebni. Sam kupec se namreč s tem ne bi hotel ukvarjati.

Načrti za prihodnost so precej drzni: Izvoz omenjeni firmi povečati in vključiti poleg vratnih kril in podbojev stilna vrata, podboje v novi izvedbi, lesena okna, vhodna vrata itd.

Seveda pa je pogoj za to, da pridobljenega zaupanja pri kupcu ne zapravimo, da vztrajamo tudi v kriznih obdobjih, kot je trenutno, ko je zaradi večje ponudbe od povpraševanja zelo hud pritisk na cene ter da v proizvodnjo uvajamo novitete, ki jih tržišče išče.

Energetski viri

Vedno bolj nam primanjkuje energije in še tisto, kar jo imamo na razpolago, je vedno dražja. Napovedi zaradi zalog raznih goriv (mazut, plinsko olje, benzin, premog, drva) so vse prej kakor vzpodbudne, saj zaloge nezadržno kopnijo.

Treba bo iskati nadomestne energetske vire. Napovedujejo izkoriščanje sončne energije, energijo vetra, vode, morij, atomsko energijo in druge. Toda realno povedano, izkoristimo tisto energijo, ki je bolj dosegljiva. V gozdarstvu in lesni industriji imamo neizkoriščene možnosti pridobivanja energije, predvsem toplote. Tako nastajajo lesni ostanki pri podiranju drevja, lupljenju oblovin, žaganju oblovin in nadaljnji obdelavi žaganega lesa. Lesni ostanki nastajajo tudi pri obdelavi drugih tvarin kot so: lesonit, iverne plošče, razni papirji, kartoni itd. Vsi ti ostanki (zlasti, če jih je dovolj) pa bi z izgorevanjem v za to prirejenih pečeh dajali toplotno ali tudi električno energijo, ki jo v lesni industriji veliko potrošimo.

Vse te vire energije bi s strokovno izbiro načina kurjenja, s predhodno analizo kalorične vrednosti posameznih ostankov, velikosti in količine teh na dan, mesec in leto lahko izkoriščali za lastne potrebe ali celo za potrebe bližnje okolice.

Analiza možnosti kurjenja ostankov pa bi morala zajeti še sestavo mešanice ostankov (vejevja, lubja, žagovine, kosovnih ostankov, prahu, ostalih tvarin), po vrsti lesa, stopnja osušenosti ostankov. Kalorična vrednost pri izgorevanju zelo niha z ozirom na vrsto lesa in osušenost tega. Ugotovljeno je, da cca 5 kg sveže žagovine (cca 50 % vlage) nadomesti 1 l kurilnega mazuta, če pa je les osušen, pa se ta količina zmanjša tudi na polovico.

S sprotnim, intenzivnim in smotrnim zbiranjem gorljivih ostankov pa bi v isti sapi preprečevali tudi onesnaževanje okolja. Pri prizadevanjih za izkoriščanje ostankov pa nastanejo problemi. Pri določeni kapaciteti kotlov in porabi ostankov v poletnih mesecih je teh preveč, pozimi pa premalo.

Zato je izkoriščanje takšnih virov energije pogojeno s problemom: kako zbirati-uskladiščevati ostanke pri obdelavi lesa. Poraja pa se še en problem, vodenje in zbiranje ostankov na rešetke, kjer bi z izgorevanjem proizvajali toplotno ali električno energijo.

Treba bo najti prave rešitve. Ne smemo jemati energetske krize kot prehodno obdobje. To je pravo zlo, ki se bo v prihodnosti pojavljalo zmeraj bolj.

TAND

Ne igraymo se z ognjem

Zelo pogosto beremo v dnevnem časopisu o požarih in ogromnih škodah, ki jih ti povzročijo. Zamisliti pa se moramo pri ugotovitvah, da požare povzročajo predvsem nedisciplinirani, malomarnost in neodgovornost.

Velikokrat botruje požarom premajhna zaščita proti njim že pri gradnji objektov, nestrokovno izdelane in vzdrževane električne napeljave, nepravilno vskladišena goriva, maziva, laki, razredčila.

Puščanje posod, krp, zamaščenih, namočenih v tekoča goriva, maziva, lake, razredčila ob strojih, prašnih vogalih in drugih mestih, kjer je nevarnost požara že itak velika zaradi prisotnosti drobnega prahu, ki ga je povsod dovolj, povzroča stalno nevarnost za nastanek požara. Že cigaretni ogorek, odvržen na lahko vnetljiva mesta, ki jih je še posebno v lesni industriji na pretek, zaneti požar. Večkrat požar povzročajo tudi varjenja, brušenja strojnih delov in iskrenja, ki jih povzročajo razna trenja.

Večmilijonske škode povzročajo požari v ljubljanskih skladiščih. Vzrok za požar v Sladkogorski še ni znan.

Malo pomislimo, koliko umskega, fizičnega truda, samoopovedovanja je potrebno za postavitev tovarne. Namesto da bi povečevali proizvodnjo, posodobili proizvodni proces, povečevali dohodek, osebni dohodek, pa se takim napredkom moramo odpovedati zaradi enega ali več neodgovornih dejanj, katerih nepravilno odvržen cigaretni ogorek ni na zadnjem mestu. Ali ni dovolj, da ta uničuje zdravje, osuši žepe kadičev, naj povsem uniči v nekaj minutah ves trud in prizadevanja zaposlenih za boljši jutri.

Najdimo nekaj trenutkov časa in samokritično in kritično

poglejmo okrog sebe. Kam vse frčijo cigaretni ogorki! So res ugasli? Leseni podi, stroji, naprave, prostori imajo nesteto razpok, rež, v katerih se nabira droben prah in še tako skrbno pohojen cigaretni ogorek ima še dovolj iskre, ki lahko zaide v leglo prahu, ki je povrhu tega še eksploziven in požar je tu. S prižiganjem vžigalice ali vžigalnika v prostoru z nasičenimi vnetljivimi hlapi smo zelo blizu eksploziji in požaru.

Les, posebno suh je lahko vnetljiv. Pri obdelavi umetno suhega lesa posebno pri brušenju tega pa se nabira na delih strojev, naprav, električnih napeljavah, ostrejših, droben prah, ki je zelo nevaren. V lesni industriji pa uporabljamo še veliko vnetljivih premazov, lakov, olj, plinsko olje in bencin. Veliko je tudi vzdrževalnih del z mnogo iskrenja in pranja delov v plinskem olju ali bencinu.

V pisarniških prostorih, delovnih sobah pa je vrsto več ali manj uporabnih kuhalnikov, ki stojijo na bolj ali manj požarno varnih mizah.

Neuspešna opozorila kadičcem, naj ne kadijo v proizvodnih prostorih, skladiščih, bi morali prekiniti s kakšnim učinkovitejšim ukrepom.

Prepričani smo, da nekaj sto zaposlenim ni vseeno, da bodo namesto normalnega dela zaradi malomarnosti in neodgovornega vedenja posameznikov nekega dne namesto lepe tovarne zagledali le počrnele zidove. Bolj dosledno bomo morali spoštovati — radi ali ne radi — poleg že znanih pravil in navodil še posebno:

— kajenje je dovoljeno le v za to določenih prostorih, ki morajo biti temu primerno opremljeni

Na delovnih mestih bi morale biti manjše zaloge

— varjenje, rezanje, brušenja druga opravila na strojih in napravah kjer nastaja žarenje, iskrenje, plameni, je treba opravljati s predhodno zaščito in s prisotnostjo gasilca; po opravljenem delu pa so potrebne še pogoste kontrole (posebno ponoči)

— olje, plinsko olje, masti, bencin, laki, razredčila je treba shranjevati samo v za to odrejenih skladiščih; to velja tudi za prazne posode, v katerih so še ostanki omenjenih goriv in maziv

— krpe in deli lesa in druge tvarine, namočene v lahko vnetljive raztopine je treba odlagati v za to namenjene posode

— vsi kuhalni pripomočki bi morali stati na ognjevarnih

podstavkih in prostorih, kjer je manjša možnost širjenja požara

— gasilni pripomočki morajo biti gašenju primerni, brezhibni in lahko dosegljivi

— zaposleni in gasilske enote morajo biti dobro izurjeni za čimhitrejšo zadušitev požara

— zaposleni v tovarni bi morali z vsemi sredstvi in vsak trenutek preprečevati in odстранjevati legla požara in preprečevati nastanek tega.

Izpostavljene dele tovarne, kjer je več možnosti za nastanek požara (deli strojev, naprav, ventilacijske naprave, skladišča in podobno) bi morali večkrat kontrolirati službujoči gasilci tudi takrat, ko ni proizvodnje (popoldne in ponoči).

Med rednim delovnim časom pa se moramo vsi zaposleni disciplinirano obnašati, vzdrževati red in sploh skrbeti za manjše možnosti nastanka požara.

Napisa »kaditi prepovedano« ali drugačne oblike opozoril, navodil niso le moda. Teh je še premalo in niso le opozorilo tudi ostalim zaposlenim, da je na delovnem mestu ali prostoru nevarnost požara povečana.

Večja bi morala biti prizadevanja odgovornih služb za vzgojo zaposlenih o varstvu pred požari. Vsi bi morali biti doslednejši pri preprečevanju kajenja v prepovedanih območjih, vendar ne v takem smislu, da bi delavec pri zalotenju kajenja vrgl ogorek v neko smer, nihče pa potem ne bo vedel, kje je pristal in ali bo ugasnil brez posledic.

Zelo zaupamo izurjenosti in popolni pripravljenosti gasilcev. Vendar začetek požara ni vedno v ugodnem trenutku in za gašenje pripravnem mestu. Prav tako pa je širjenje tega včasih zelo hitro. Če z začetki ukrepanja kasnimo, je lahko navkljub vsej pripravljenosti velika katastrofa neizbežna.

Še vedno bo treba vso pozornost posvetiti protipožarni vzgoji slehernega zaposlenega in z drugimi ukrepi izkoristiti vse možnosti za preprečevanje nastanka požara.

Tand

Stari spomini

Že julija meseca je naša pionirska desetina organizirala v PGD GRADIŠČE Bitnje vajo z vedrovko, ki je odlično uspela. Skozi vsa kronološka zapisovanja se kot rdeča nit vleče delo ženske desetine in pionirjev. Iz fotografije je razvidno, da je ženska enota štela 12 članic. Gasilke so bile vsestransko aktivne. Iz zapisnikov je videti, da so napovedale — enako kakor naši člani in pionirji — tekmovalje vsem gasilskim desetinam takratne občine Bohinj. Tekmovalje je imelo naslednje discipline: trodelni napad, metanje cevi in štafeta 10 x 200 m.

Tekmovalje je bilo v čast gasilskega praznika in otvoritve gasilskega doma PIGD Tomaž Godec, in sicer 27. 5. 1956. Tega dne dopoldne so se prijavile tekmovalni komisiji sledeče desetine: člani PIGD Tomaž Godec, 2. desetini, 2. desetini PDG Savica-Polje, ena desetina PGD Nomenj in ena desetina PGD Gradišče-Bitnje. Pionirji so prijavili desetine: PIGD Tomaž Godec, PGD Savica-Polje, in PGD Stara Fužina. Članice so bile zastopane z eno desetino, PIGD Tomaž Godec ter tako niso imele konkurence.

Rezultati tekmovalja:

1. mesto naša I. desetina, 2. mesto PGD Nomenj, 3. mesto II. desetina Savica-Polje, 4. mesto I. desetina Savica-Polje, 5. mesto naša II. desetina, 6. mesto PGD Gradišče-Bitnje.

Omenil sem že, da naša ženska desetina ni imela konkurence, vendar je imela tako dobre rezultate, da bi lahko konkurirala moškimi desetinami.

Pionirji so tekmovali v peteroboju in vlečenju vrvi. Zasedli pa so 1. mesto pionirji PIGD Tomaž Godec, drugo

mesto PGD Savica-Polje in 3. mesto pionirji PGD Stara Fužina.

Med posameznimi pionirji pa so bila mesta podeljena takole:

1. mesto Klemenčič Zdravko, PIGD Tomaž Godec, 2. mesto Zupanc Branko, PGD Savica-Polje, 3. mesto Urh Viktor, PGD Stara Fužina.

Za pripravo tega tekmovalja je naše društvo pripravilo 43 vaj in zato porabilo 57 ur za učenje. Razumljivo, da po tem uspeh tekmovalja ni mogel izostati. Dan otvoritve našega gasilskega doma se je bližal, dom pa še ni bil pripravljen za otvoritev. Hitro so našli rešitev. Dvajset prostovoljcev se je 6. 5. 1956 ob 6. uri zbralo in so delali do

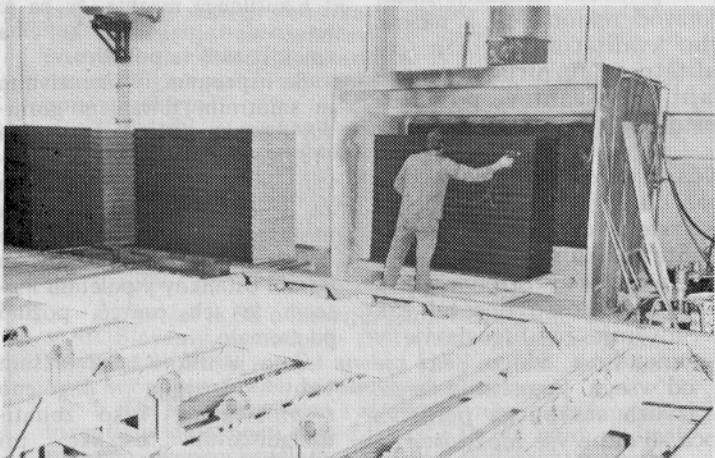
13. ure, dva pa sta delala še 4 ure dlje. Opravljenih je bilo 148 udarniških ur. Zgradili so 10 m dolgo betonsko korito, nasuli gramoz ter izravnali tla v gasilnem domu.

Ne morem zaključiti sestavka, da ne bi navedel nekaj imen, ki se pojavljajo skozi vse zapise in to: Ravhekar Miloš, Medja Janez, Pivk Milan, Bolčina Pepca, Mencinger Franc, Šuligoj Ludvik, Taler Niko, Lavrič Jože, Gardener Marica, Kejžar Marija in še nekateri.

Imena sem navedel zaradi tega, da bo bralec lažje videl in doumel, kdo so bili ljudje, ki so PIGD Tomaž Godec vodili in veliko delali za to, kar danes imamo.

Se nadaljuje!

JAKA

Pri takem delu je potrebna pazljivost, ker je veliko lahko vnetljivih hlapih. Potrebno pa je tudi več reda okrog delovnega mesta (foto Ažman)

V skladiščih je eden od pogojev varnosti pred požarom red (foto Ažman)

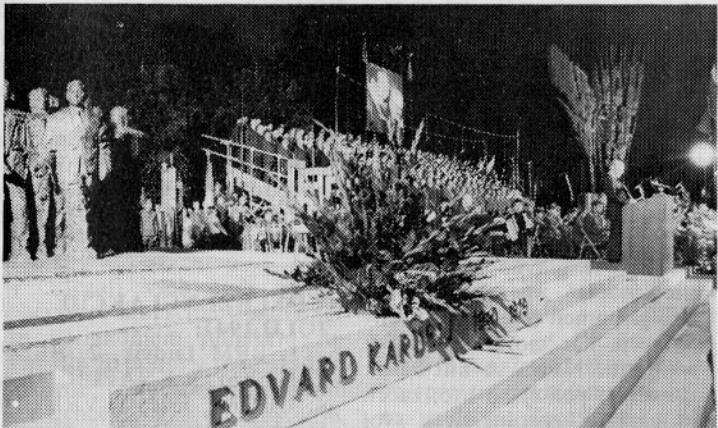
Otvoritev gasilskega doma, 2. 6. 1956

40 let vstaje

(iz osrednje proslave v Ljubljani)

21. julija letos smo se tudi iz naše delovne organizacije odzvali povabilu na osrednjo proslavo v Ljubljano, da počastimo spomin na dogodek pred 40 leti, ko so po Sloveniji zapokale prve puške. Organizirani so bili brezplačni prevozi z vlaki in avtobusi.

Udeleženci iz naše skupine smo se zbrali na železniški postaji v Lescah pri Bledu. Sonce je močno pripekalo; z vlakom, okrašenim z zastavicami smo krenili na pot. V Radovljici se nam je pridružilo okoli 60 ljudi. Harmonikar je igral veselo, poskočno melodijo, pridružili smo se pevcem. Med klepetom nam je minila enourna vožnja. Ljubljana nas je pričakala praznično. Stopali smo po Titovi cesti proti Trgu revolucije. Bili smo zbrani iz vseh koncev in krajev Slovenije (nekdanji borci, mladina, delovni ljudje, občani), po številu okoli 80.000 Slovencev in tudi predstavnikov iz drugih republik. Z udeležbo na proslavi smo počastili 40-letnico vstaje slovenskega naroda, ob odkritju spomenika Edvardu Kardelju pa smo obudili spomin na velikana, revolucionarja in misleca. Že uro pred proslavo je bila ploščad na Trgu revolucije polna ljudi.

Ob 20.00 uri zvečer sta orkester Jugoslovanske ljudske armade in Godba milice iz Ljubljane zaigrala jugoslovansko in slovensko himno. Proslavo je otvoril dr. Marijan Brecelj — član predsedstva SR Slovenije. Povedal je, da smo uresničili sklep republiške konference SZDL (marec 1979), ko je predsedstvo sklenilo, da se postavi spomenik Edvardu Kardelju — kot zahvala slovenskega naroda za njegov veliki delež v narodnoosvobodilnem boju ter v graditvi samoupravne socialistične družbe, v odnosih doma in v svetu.

Predsednik predsedstva SFRJ, Sergej Kraigher je pred slavnostnim govorom odkril spomenik Edvardu Kardelju; delo akademskega kiparja Draga Tršarja. Močni žarometi so osvetlili temno bronaste kipe; pred-

stavljena je množica delovnih ljudi, ki jih Kardelj povede za sabo. Predstavlja nam revolucionarno pot, njegova dela so pomembna za vse narode in narodnosti v SFRJ.

Tov. Kraigher je v govoru poudaril, kako velike so Kardeljeve misli: »Še bo treba naporov, da bodo vsi prišli iz anonimnosti v svetlobo soodločanja.« Naj bodo Kardeljeve misli vodilo ljudem; saj jim je sam trdno zaupal, da bodo z ustvarjalnostjo in delom prispevali k novim zmagam v gradnji socialističnega samoupravnega sistema. Odpraviti moramo samozadovoljno politiko zapisanja vase. Sodoben čas terja resnih in učinkovitih akcij. V kulturnem programu sta se prepletali pesem in recitacija. Nastopili so združeni pevski zbori (Partizanski pevski zbor iz Ljubljane, Tržaški partizanski pevski zbor, Koroški partizanski pevski zbor iz Celovca, Moški pevski zbor Partizan iz Maribora, Moški pevski zbor Srečko Kosovel iz Ajdovščine, Mladinski pevski zbor osnovne šole Franjo Vrnunč iz Slovenj Gradca), Rajko Koritnik in recitatorji Iva Zupančičeva, Mojca Ribičeva, Polde Bibič in Boris Juh.

Posebno so mi ostale v spominu Prežihove besede iz Samorastnikov, ki jih je dal slovenski materi, ko uči svoje otroke ljubezni do rodne grude, ponosa ter

borbe proti suženjstvu: »Vi niste kot drugi otroci, vi ste samorastniki. Zdaj, po meni, vas je devet, čez petdeset let vas bo lahko že sto, čez sto let vas bo petkrat, desetkrat toliko. Potem si boste združeni lahko priborili svojo enakopravnost, svoje pravice...« Ponosen glas recitatorke je zvenel po Trgu revolucije, kjer smo stali stari in mladi, bili smo kot trdna veriga povezani ter vedno razpoloženi.

Po koncu proslave smo si Kardeljev spomenik bližje ogledali, z množico smo se odpravili proti Ljubljani. Iz ljubljanskega gradu je v nas zrl svetel napis 40 LET VSTAJE. Žal nam je, da moramo na vlak, tu bodo proslavljali že pozno ponoči. Mimo izložb po ulicah, ki so bile okrašene z zastavicami in fotografijami Titovega in Kardelje-

vega življenja ter dela smo prišli do železniške postaje. »Na peronu št. 6 stoji vlak za Jesenice«, je zvenelo iz zvočnika. Vriskajoč smo stopili v kupe, kjer smo s harmonikarjem zapeli Jugoslavijo. Vlak je brzel

proti Gorenjski, zaviti v črn plašč noči. Proti polnoči smo se razšli po domovih.

Z udeležbo na proslavi, z množično manifestacijo smo pokazali vsem sovražnim silam, da smo povezani in močni, pripravljeni na

odpor proti suženjstvu kot tedaj pred štiridesetimi leti.

Naj bodo vedno z nami spremljajoče besede Edvarda Kardelja, globoke in resnične: BILI SMO NIČ, BODIMO VSE!

Vesna

40-letnica smrti revolucionarja Jožeta Ažmana

Osmega avgusta mineva 40 let, ko je v spopadu z Nemci padel v neposredni bližini svojega doma v Nomenju bohinjski predvojni komunist in revolucionar Jože Ažman. Bil je bližji sodelavec Staneta Žagarja, Jožeta Gregorčiča, Tomaža Godca in drugih vidnejših predvojnih revolucionarjev, glavnih organizatorjev vstaje v zgornjem delu Gorenjske. Ažman je bil med prvimi partizani, ki so že v samem začetku oboroženega upora žrtvovali svoje življenje.

Tistega usodnega jutra, 8. avgusta 1941. leta se je prva bohinjska partizanska skupnica, v kateri so bili poleg Ažmana še sovaščana iz Nomenja Zupan in Pintar ter Tomaž Godec iz Bohinjske Bistrice, odpravljala na poizvedovanje. Obveščeni so bili, da okupatorske oblasti nameravajo izseliti več bohinjskih družin, ki so imele svoje v partizanih. Godec in Pintar sta že navsezgodaj odšla čez Savo Bohinjsko proti Rovtarici in se neopazeno izognila vsem nevarnostim. Ažman in Zupan pa sta v dogovoru z njima ostala v Straneh nad Nomenjem, v votlini skalnatega pobočja, kjer je bilo njihovo začasno taborišče. Razen najožjih svojcev nihče od domačinov ni vedel zanj. Imela sta nalogo, da raziščeta teren okoli vasi in ugotovita kaj se dogaja v Nomenju. Dopoldne sta se podala proti robu gozda nad vasjo, od koder sta opazila dogovorjeni znak — dežnik obešen na oknice Ažmanove hiše. Iz tega sta sklepala, da so Nemci najbrž že v vasi in da bodo verjetno med prvimi izselili njegovo družino.

Takoj po odhodu Godca in Pintarja je v 26 tovrstnih prihrumel v Nomenj nemška pehota. Vojski so naglo poskakali z vozil, obkolili vas ter začeli pretresati hišo za hišo. Prišli so tako nenadoma, da se nihče od vaščanov ni mogel izogniti obkolitvi. Pozneje so ugotovili, da jih je nekdo izdal. Izdajalec je vedel za taborišče v Straneh. Ažmanu in Zupanu je bilo takoj jasno, da bodo Nemci preiskali tudi vse pobočje nad vasjo. Odločila sta se za umik preko savskega mostu na Jelovico. Previdno sta se začela spuščati po gozdnem pobočju v dolino. In takrat se je zgodilo.

V goščavi je Ažman prvi opazil maskiranega vojaka. Za odstop je bilo že prepozno, kjer ju je opazil istočasno tudi Nemec, ki je takoj nameril puško. Brez obotavljanja je Ažman ustrelil. Vojak se je zgrudil in zvalil po strmem pobočju na cesto. Hip nato sta rezko odjeknila še dva strela, tokrat iz nemških pušk. Smrtno zadet se je Ažman zgrudil, njegov soborec Zupan pa je bil težko ranjen.

Vest o smrti prekaljenega komuniste in prvoborca Ažma-

na se je kakor veter naglo razširila po bohinjskih vaseh in po celi Gorenjski. Nemci so ga še popoldne pripeljali na blejsko pokopališče in ga kot žival zagrebli, nato pa so se na dolgo in široko razpisali v časopisih kot o kakšnem uspešnem lovu na nevarnega zločinca.

Za revolucionarjem, gorečim aktivistom partije in vnetim organizatorjem vstaje, so žalovali vsi, ki so ga poznali še iz težkih predvojnih dni. S to žrtvijo je porajajoči osvobodilni boj izgubil enega najzvestejših borcev za svobodo in najvidnejših gorenjskih komunistov.

Ranjenega tovariša Zupana so okupatorski zločinci skoraj

tri tedne zverinsko mučili v begunjskih zaporih in 28. avgusta 1941 ustrelili v Spodnjih Gorjah kot talca še s petimi sotrpini. Obema junakoma so vaščani in krajevna organizacija ZB NOV Nomenja na njihovih hišah pred 14 leti odkrili spominski plošči.

Ob 40-letnici konstituantne seje CK KPJ, 1. maja 1979. leta so v navzočnosti tovariša Tita poimenovali novozgrajeni društveni dom po Jožetu Ažmanu. Ta je že in bo tudi v prihodnje osrednje družbeno in kulturno žarišče, v katerem bodo Bohinjci v mislih na junaka iz Nomenja izpolnjevali tisto, za kar se je boril in za kar je daroval svoje življenje Jože Ažman.

Varnost in družbena samozaščita

Ob 30-letnici organov za notranje zadeve je bila 13. maja 1974 v Beogradu odprta zvezna razstava Tri desetletja varnostne službe. V naslednjih šestih letih je obiskala 94 krajev v vseh republikah in obeh pokrajinah, letos pa je prišla v SR Slovenijo. V vseh republikah in obeh pokrajinah je bila zelo odmevna; povsod so jo obravnavali kot široko družbenopolitično in samozaščitno akcijo, obiskalo jo je prek dva milijona občanov.

Razstava je bila v šestih letih večkrat obnovljena, novim družbenim razmeram se je prilagodila tudi sama zasnova razstave — proces podružbljanja varnosti je preoblikoval razstavo organov za notranje zadeve v razstavo o varnosti in družbeni samozaščiti.

Vsebinsko je razdeljena na več enot, ki prikazujejo razvoj naše varnostne službe med NOB in socialistično revolucijo, ključne varnostne probleme povojnih obdobj, upiranje vsem vrstam sovražnega delovanja, zatiranje kriminalitete, področja javne varnosti, tehnična sredstva in proces podružbljanja varnosti in družbene samozaščite. Da bi bilo sporočilo razstave čim bolj popolno, so na razstavi vodniki, ki skupinam obiskovalcev širše razlagajo varnostna vprašanja, in demonstratorji, ki prikazujejo uporabo tehničnih sredstev.

Razstava je namenjena vsem občanom, saj je tudi varnost naloga vseh, zlasti pa je zanimiva za tiste, ki se več ukvarjajo z varnostnimi in samozaščitnimi dejavnostmi: vodstva delovnih organizacij in družbenopolitičnih organizacij, v organizacijah združenega dela, člani komitejev za SLO in družbeno samozaščito,

pripadniki narodne zaščite, varnostniki in drugi delavci, ki se posebej ukvarjajo z varnostjo, delavci tistih organizacij, v katerih je varnost še posebno pomembna ali je varnostna problematika tudi eno izmed temeljnih delovnih področij, in drugi.

Vsebinska, fotografije in eksponati na razstavi so učinkovito dopolnilo k drugim samozaščitnim dejavnostim v delovnih organizacijah. Razstava poleg tega, da informira, tudi sooblikuje varnostno kulturo, razvija in utrjuje samoupravno socialistično zavest in vzpodbuja samozaščitno dejavnost. Zlasti pa je pomemben prikaz nujne povezanosti vseh dejavnikov, da bi bila varnost v delovnih organizacijah čimboljše. Poleg problematike tehnične zaščite (na razstavi bodo poleg drugega tudi demonstracije nekaterih tehničnih rešitev) je poudarjena tudi vloga vsakega posameznika in celotne družbene organiziranosti.

V Sloveniji gostuje razstava letos in je posvečena 40-letnici vstaje naših narodov in 40-letnici VOS OF in Narodne zaščite, njeni pokrovitelji pa so republiški oz. pokrajinski komiteji za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito. V mesecu marcu, aprilu, maju in juniju je obiskala vse pokrajine razen kranjske in trboveljske, kjer bo jeseni.

V Kranju bo postavljena od 21. do vključno 29/9-1981 v prostorih Gorenjskega sejma. Za organizacijo obiska so v občinah zadolženi koordinacijski odbori, ki bodo oblikovali skupine, določili točne urnike obiskov in način prevoza. Med razstavo bo v prostorih razstavišča delovala tudi dežurna služba, ki bo sproti reševala morebitne organizacijske težave.

Iz življenja krajevnih skupnosti

V Zasipu so praznovali

Krajani Zasipa so 5. avgusta praznovali svoj peti krajevni praznik, ki so si ga izbrali kot spomin na minersko sabotažno akcijo vodno-tlačnega cevovoda HC Piškovci v Zasipu, dne 5. 8. 1941. leta.

V nedeljo, 2. avgusta ob 13.00 uri je bila skupna slavnostna seja skupščine krajevnih skupnosti in društva za požarno varnost v Zasipu, ki je praznovalo svojo 75. obletnico PGD. Govornika na slavnostni seji sta bila predsednik skupščine Ivan POVŠIN in načelnik PGD Zasip Viktor DOVŽAN. Slavnostni seji so prisostvovali številni gostje: petčlanska delegacija KS Podzemelj, ki je pobratena s KS Zasip iz Bele krajine, predstavniki sosednjih krajevnih skupnosti, predstavniki Skupščine občine in DPO občine Radovljica ter predstavniki PGD Radovljica in sosednjih KS ter občine Jesenice in Trzin. Na slavnostni seji so bila podeljena priznanja in značke OF zaslužnim krajanom Janezu JANŠI in Andreju LUKANU. Spominski darili pa sta prejela še živeča tovariša Anton TRSEKLAV in Franc PRIMOŽIČ, aktivna udeleženca minerske akcije 5. 8. 1941 na HC Piškovca. Z visokim republiškim odlikovanjem »Redom republike z bronastim vencem« pa je bil odlikovan Marjan KRAIGHER, vsestranski dolgoletni zaslužni delavec KPD Zasip in dolgoletni najstarejši član PD Zasip, odlikovanje mu je izročil predsednik obč. konference SZDL Drago ROZMAN. S slavnostne seje so položili vence delegacije KS Podzemelj in Zasip na grobnico padlih borcev NOB.

Ob zvokih gorjanske godbe na pihala pa se je ob 14. uri pred novim gasilskim domom pričela proslava ob 75. obletnici PGD Zasip. Ključ novega gasilskega društva je izročil in prerezal vrvico predsednik IS KS Janko FAJFAR ob številni udeležbi krajanov in gostov. Slavnostni govornik je bil Miha FRČEJ, ki je orisal pomen delovanja PGD Zasip v teh 75 letih.

Na slavnostni tribuni, ki je bila okrašena, so spregovorili še predsednik gradbenega odbora Ing. Vinko Golc ter predstavniki PGD občine Jesenice in Trzin. Lepe besede pa je o PGD izrekel tudi predsednik občinske GZ Radovljica Matija Klinar. Ob tej priliki je tov. Klinar izročil ing. Vinku Golcu občinsko plaketo, kakor tudi ing. Francu Svetina, odlikovanji sta prejela tudi dolgo-

letna člana PGD Andrej Lukan in Nace Vidic.

Ob zaključku proslave pa je bil slavnostni mimohod enot PGD Zasip, Podhom, Zg. Gorje Rečice, Bleda in drugih PGD, skupno s številno gasilsko mehanizacijo. Slavje pa se je nadaljevalo na Homu pozno v noč.

Stepan Martin

Srečanje Prešernovcev

V soboto, 11. 7. 1981 so se v Ribnem pri Bledu zbrali še živeči borci gorenjske brigade France Prešeren. Letošnje leto je preteklo 38 let od njene ustanovitve (12. julij 1943) v Davči. Prešernova brigada je zaključila svojo borbena pot po Jelovici, Pokljuki in v okolici Bleda. Mnogi se še spominjajo akcij in bojev, ki so jih Prešernovci vodili proti okupatorju, kateri je imel sedež na Bledu.

Predsednik sveta krajevnih skupnosti Ribno, Ivan Vidic je borcev in vsem navzočim izrekel pozdravne besede.

Prvi komandant brigade Ivan Javor-Igor pa je povedal, kako težka in nenadomestljiva je izguba tovariša Tita in Mirka Malnariča, junaka v bojih na Turjaku. Politkomisar bataljona Prešernove brigade, Bogdan Javor-Peter je opisal boje na Turjaku, kjer so se zadrževali ne samo okupatorji, temveč izdajalci in zločinci proti slovenskemu narodu. Govornik je misli o preteklosti povezal

s sedanjim gospodarsko političnim življenjem. Natančno je opredelil odločanja in odgovornosti v partizanski vojski, kjer so bili zaradi napak odstavljani borci na druge položaje. V času stabilizacije je potrebno mnogo skupnih naporov in samoodrekanja za uresničitev skupnih ciljev.

Predsednik radovljiške občinske skupščine Leopold Pernuš je podelil borcev Prešernove brigade domicilno listino.

V kulturnem programu so sodelovali recitatorji, plesalci DPD Rudi Jedretič iz Ribnega in Moški pevski zbor Stane Zagar iz Kroke.

Srečanje Prešernovcev, krajanov Ribnega ter drugih udeležencev nam je svetel vzgled, da ohranjamy cilje junaškega narodnoosvobodilnega boja, za katere so v viharjih časih tudi Prešernovci darovali življenja.

Vesna

Blejski krajevni praznik

Dne 17. julija je slavil Bled svoj krajevni praznik. Prej je bil to praznik blejske občine, zato je bilo več slavlja. Sedaj pa je le še praznik Bleda, zato je bilo slavlje skromno, mogoče celo preskromno. Poleg slavnostne seje skupščine KS Bled je bilo več kulturnih in folklor-

nih prireditev, pobratenje z borci Doberdoba; podelili pa so tudi priznanja društvom in zaslužnim krajanom.

Zakaj krajevni praznik prav v tem času? Blejski mladinci so kmalu po okupaciji začeli zbirati orožje — v začetku povsem neorganizirano, največ

so ga »pritaahali« iz jezera, pa ga skrivali po raznih šupah, kozolcih. Posamezniki so ga skrivali celo doma. Ko se je narodni heroj Jaka Bernard umaknil na Pokljuko, so kaj hitro našli stik z njim. Ko pa se je vojna razširila na SZ, so mladinci bili pripravljeni že na akcije, za katere jih je pripravljali tudi Bernard, ki naj bi tudi začel z uporom v tem predelu Gorenjske.

Bilo je 5. julija in ne 17. julija kot mnogi pišejo in govore. Saj je znano, da je bila sobota in da je bilo to takoj po napadu Nemčije na SZ. Bile so precejšnje priprave tako pri Janku in Tomu Rusu na Gmajni in Viki Ravnik, v pekariji v Gradu. Pisali so parole, opomine izdajalcem, šivali nove zastave z zvezdo. Dogovorjeno je bilo, da je zbirno mesto v kamnolomu pod Stražo, ki je sedaj že opuščeno. Zbralo se je precejšnje število mladincev, več kot jih je nato sodelovalo v sami akciji. V akciji so sodelovali: Rus Janko, Ulčar Jože, Bem Ludvik in Boris, Knafljič Alojz, Knafljič Stanko, Kujšič Anton, Pintar Alojz, Vrhunc Stanko, Vidic Janez in Benedik Božo.

Ali je tako množičen shod ljudi primeren glede na tako nevarne in negotove čase, tega ni nihče pomislil. Saj so bili večinoma med samo le dobri znanci. In napisna akcija je stekla. V nedeljo zjutraj so na Gorenjskem kopališču vihrale slovenske zastave. Pri tedanji Lekarni so napisali številna opozorila okupatorjem in slovenskim izdajalcem. Najbolj drzna parola je bila po cesti pri vhodu na Bled: »Alles, alles über Deutschland...«

Prihodnje jutro, bila je nedelja, je završalo po Bledu. Ko so se domačini vračali od jutranje maše, so si ogledovali zastave. Vsi so govorili o tem in seveda na tihem privoščili Nemcem, da so jim jo dobro zagodli. Nemci pač niso mogli takoj razumeti, da je takšna akcija možna na njihovem Bledu. Na Bledu je bilo veliko Nemcev (dva Nemca na enega domačina); tu je bil sedež Civilne uprave, Gestapa, policije za vso Gorenjsko, pa še polno nemških uradnikov. Vse glavne zgradbe so bile močno zastražene. Prav zato je pomen te akcije še toliko večji, kar moramo posebej poudariti. Nemci so bili besni. Uvedli so policijsko uro, začeli so zapirati gostilne, ves svoj aparat pa usmerili, da čimprej izsledijo storilce. To se jim je posrečilo šele konec septembra, ko so nekega večera polovili vse »krivce« in jih odpeljali v begunjske zapore. K sreči je minilo le nekaj časa, bilo pa je tudi nekaj nemške nepredvidnosti, da so se v zaporu med seboj lahko pogovorili o enotnem zagovoru. To je bila tudi rešitev. Trije od udeležencev so bili poslani v taborišče Kraut na Koroško, ostali pa so bili odpušteni postopoma do 2. decembra. Iz taborišča Kraut se ni vrnil Janez Pintar, ki je bil ustreljen. Tako se je ta akcija zaključila, vsi njeni udeleženci pa so nato nadaljevali borbo ali v NOB, kjer so številni žrtvovali tudi svoja življenja ali pa kot aktivisti.

Če želimo oceniti pomen te akcije, naj omenimo, da je bila izvršena sredi nemškega vojaškega, policijskega in civilnega centra ter da je bila najbrž prva akcija na Gorenjskem, ki je javno pokazala

kako misli tukajšnje prebivalstvo in da se pač zaslužiti ne bo pustilo! Prav to se tej akciji v kroniki naše vojne kronike ne priznava!

Predsednik skupščine KS Bled Franci Cuznar se je spomnil tega dogodka. Posebej je omenil, da so se prvič udeležili slavnostne seje tudi vsi preživeli iz te akcije: Bem Ludvik, Benedik Božo, Knafljič Alojz, Ulčar Jože in Vrhunc Stanko. Tov. Cuznar se je ob tem prazniku spomnil poveljnega razvoja Bleda, kako se je Bled razvijal od časov obnove dalje, kako so gradili nove hotele, obnavljali in posodobljali stare, gradili so industrijske objekte tako lesne kot tekstilne, postavljali nove obrtne delavnice, obnavljali naše kulturne spomenike, postavili vrsto športnih objektov. Seveda ni še vse kot bi želeli, posebno pa ne v razvoju komunalne dejavnosti. »Ta zaostaja in te se bomo morali resneje lotiti,« je dejal ob koncu pozdravnega govora.

Letošnjega praznovanja so se udeležili zastopniki družbenopolitičnih organizacij občine in kraja, med gosti pa smo lahko pozdravili tudi našega blejskega rojaka dr. Joža Rusa, soustanovitelja OF in nosilca najvišjih funkcij in naslovov v poznejšem povojnem času.

V okviru praznovanja je bil tudi letos pripravljen skupaj s TD Bled program prireditev. Med temi je bilo najpomembnejše pobratenje naših domačih borcev z borci Doberdoba iz Julijske krajine. Proslavljanje tega bodočega sodelovanja je bilo v Festivalni dvorani ob folklornem in kulturnem programu.

Žal pa je slabo vreme preprečilo, da bi bilo še tradicionalno tovariško srečanje Za Goščo, kot je bilo napovedano.

Ker se v letošnjem letu spominjamo tudi 40. letnice vstaje slovenskega naroda, je bilo seveda tudi temu pomembnemu dogodku posvečena posebna pozornost. Podelili so priznanja petim še preživelim članom žrtve akcije, 11 društvom, klubom in ustanovam, ki delujejo na področju Bleda ter 45 krajanom, zaslužnim za razvoj Bleda.

UDELEŽENCI AKCIJE JULIJ 1941:

1. BEM Ludvik, 2. BENE DIK Božo, 3. KNAFLIČ Alojz, 4. ULČAR Jože, 5. VRHUNC Stanko.

DRUŠTVA, KLUBI, USTANOVE:

1. GASILSKA ENOTA CZ Krajevnih skupnosti Bled za izredne uspehe in dosežene rezultate pri razvoju LO in DS v Krajevni skupnosti Bled, 2. HOKEJSKI DRŠALNI KLUB Bled za razvoj hokeja in drsanja na Bledu, 3. KOLESARSKI KLUB Bled za razvoj kolesarstva na Bledu, 4. ODOJKAJSKI KLUB Bled za uspešno delo pri razvoju odbojke na Bledu, 5. ODELEK MILICE Bled za uspešno sodelovanje s Krajevno skupnostjo Bled, 6. OSNOVNA ŠOLA Bled za uspešno delo in sodelovanje s Krajevno skupnostjo Bled, 7. PLANINSKO DRUŠTVO Bled za uspešno delo pri razvoju planinstva na Bledu, 8. REGATNI ODBOR Bled za uspešno izvajanje veslaških prireditev na Bledu, 9. RIBIŠKA DRUŽINA Bled za

uspešni razvoj sladkovodnega ribištva na Bledu, 10. SMUČARSKI KLUB Bled za uspešno delo pri razvoju smučarskega športa na Bledu, 11. TURIŠTIČNO DRUŠTVO Bled za uspešno delo pri razvoju turizma in za sodelovanje s Krajevno skupnostjo Bled.

POZAMEZNIKI ZA USPEŠNO IN POŽRTVOVALNO DELO PRI RAZVOJU SAMOUPRAVNEGA SOCIALIZMA V KRAJEVNI SKUPNOSTI BLEDE:

1. ALIJESKI Ismet, 2. ARH Franc, 3. BERNARD Zlato, 4. BEZNEC Bela, 5. BUDA Avgust, 6. BURJA Franc, 7. CAJNKO Stane, 8. CUZNAR Franc, 9. DORNIK Jože, 10. FABJAN Niko, 11. HOČEVAR Jurij, 12. JANEŽIČ Vladimir, 13. JAZBEC Franc, 14. JEMC Rado, 15. JURMAN Silvo, 16. KAPUS Jože, 17. KNAFLIČ Zdravko, 18. KONC Janez, 19. KUNČIČ Srečo, 20. LAKOTA Franc, 21.

LUBEJ Branko, 22. MEDJA Franc, 23. OGOREVC Melita, 24. OSTERMAN Jože, 25. PELKO Franc, 26. PERNUŠ Leopold, 27. PETKOŠ Janez, 28. PODLOGAR Jože, 29. POGAČAR Viktor, 30. POLIČAR Iva, 31. POTOČNIK Gregor, 32. PRETNAR Tončka, 33. RUS Borut, 34. SITAR Marjan, 35. STARE Marija, 36. STARE Mirko, 37. STRGAR Janez, 38. ŠANCA Bogdan, 39. SOLAR Jože, 40. ŠMIT Franc, 41. ŠTRAVS Eva, 42. ŠTRAVS Marjan, 43. TRAMPUŠ Avgust, 44. VELIKONJA Viktor, 45. ZUPAN Ivan.

Mogoče ni najbolj primerno še kritično oceniti tega, na videz brezhibnega slavlja. Pri podeljevanju priznanj so namreč prav gotovo prezrli posamezne delovne organizacije, pa tudi nekaj krajanov, ki so vložili več truda in prizadevanja za hitrejši razvoj kraja. Verjemite, da je takšen spodrsrljaj le težko popraviti!

B. Benedik

Obetajoče perspektive v blejskem turizmu

O razdrobljenosti turističnega gospodarstva Bleda je bilo v zadnjih letih že veliko povedanega, žal pa skoraj ničesar storjenega, da bi se stanje premaknilo z mrtve točke. Šele po večkratnih lanskoletnih obiskih delovne skupine CK ZKS in razgovorih tov. Popita z najodgovornejšimi komunisti iz blejskih gostinskih in turističnih delovnih organizacij, ko so sprejeli obvezujoče sklepe za oblikovanje programov takojšnjih priprav za izvedbo reorganizacije turističnega gospodarstva celotnega območja Bleda, so se zadeve začele obračati v željeno smer postopnega združevanja.

Delegati vseh treh zborov občinske skupščine Radovljica so na zadnjem julijskem zasedanju že dobili v roke gradivo delovne skupine turističnih izvedencev, ki v zgoščenih, vendar dovolj preglednih analitičnih podatkih in utemeljenih predlogih bodoče organizacije blejskega turističnega gospodarstva, ponuja kot vse kaže najbolj sprejemljive rešitve.

Štirinajst strani obsegajoče gradivo seveda ne kaže podrobno razčlenjevati, zato navajamo le nekaj najbolj zanimivih ugotovitev, s katerimi se že nazirajo dolga leta težko pričakovana organizacijska podoba turističnega Bleda.

Od sedanjih osmih gostinskih tozdov in dveh tozdov s področja turizma, ki so organizirani kar v petih delovnih organizacijah, vsaka zase posluje vse prej kot usklajeno. Nobena od teh se seveda ne more v današnjih pogojih pojavljati kot nosilec razvoja na Bledu. Namesto teh z novo reorganizacijo predvidevajo združitev v eno delovno organizacijo s sedem tozdov, od teh enega skupnega pomena, ki bo upravljal s turističnimi infrastrukturnimi objekti.

Neposredni učinek reorganizacije bi se posebno odražal tudi v delovni skupnosti skupnih služb, kjer bi se zmanjšalo število zaposlenih za 30 %, sredstva za te službe pa najmanj za 4 milijone din letno, kar bi šlo v prid akumulacije gostinskih TOZD. Na področju nabave in prodaje si obetajo že v enem letu okoli 15% povečanja celotnega dohodka ob najmanj 10 % zmanjšanju materialnih stroškov. Oba prihranka pomenita mejno povečanje ostanka dohodka odnosno akumulacije novoustanovljene delovne organizacije. Ta bo sposobna prevzeti mesto nosilca razvoja turističnega gospodarstva za celotno območje Bleda. Reorganizacija ne bi zahtevala povečanja obratnih sredstev, del denarja, ki ga sedaj dajejo tozdi skupnim službam pa se bo sprostilo za vlaganje v osnovna sredstva. Težav ne bo niti s prostori. Načrtujejo le gradnjo osrednje recepcije ob vstopni cesti na Bled.

Nova organizacija upošteva tudi vlogo, ki jo bo imela Turistična poslovna skupnost Bled, ki se naprej ostane mesto dogovarjanja in sporazumevanja z vsemi dejavniki, ki sodelujejo v turistični ponudbi celotnega Bleda. Kako se bodo stvari razpletale na širšem turističnem povezovanju v okviru občine, Gorenjske in republike je zaenkrat še odprto vprašanje, vendar pa bodo ob reorganizaciji vrata v to smer dosti bolj odprta kot doslej.

Novoustanovljena delovna organizacija HT Bled, kakor se bo po zdajšnjem predlogu imenovala, sicer še ne bo mogla sama prevzeti obveznosti, ki jih narekujejo dolgoročne usmeritve turizma na širšem območju Bleda. Tu gre za delež kmetijstva, trgovine, agencij in TD, ki bodo dobili svojo vlogo v okviru Turistične poslovne skupnosti Bled.

Kurirske poti na Pokljuki

Danes skoraj vsak Slovenec ve, posebno pa Gorenjci, kje se nahaja obširno območje mogočne Pokljuke. Dostop je lahak z avtomobili po široki asfaltirani cesti, ki je res lepa. Ni jih pa tako veliko, da bi vedeli, kje leži Stara Pokljuka, z edinstveno staro kmetijo, ki še vedno obstoja in klubuje moderniziranemu času. Do tega starega zaselka ne vodi dobra cesta, le sem in tja se dokoplje do tja dober traktor. Zaselek Stare Pokljuke, kjer so bile nekoč tu tri močne kmetije (obstaja danes le še ena: »pri Figovcu« j ji pravimo) leži pa na višini 880 m nad morjem.

Povsem jasno je, da so se na tej kmetiji, na čisti jasi sredi smrekovih gozdov, pojavljali prvi borci NOV in so pri Figovcu in tedaj že pri Pokljukarju dobivali prvo pomoč v hrani in drugih potrebah, postala pa je Figovčeva hiša tudi prva javka na tem območju.

Z vedno večjim porastom enot NOV, se je kalila nova ljudska oblast in organizirano delo za cilje NOB. Vodstvo osvobodilnega boja je že v začetku ugotovilo, da je za uspešni razvoj gibanja nujna tudi dobra povezava-zveza med poveljstvom in enotami, zveza med posameznimi organi novo nastajajoče ljudske oblasti in povezava s celotnim ljudstvom. In prav zato je na pobudo tovariša Kidriča prišlo že konec leta 1942 do formiranja prvih relejnih postaj, ki so bile najprej organizirane na območju Dolenjske in Notranjske. Z novo organizacijo niso več prenašali pošto iz enote v enoto, temveč se je primopredaja odvijala na dogovorjenih mestih-javkah, za katere je vedelo le malo ljudi. To so bili kurirji.

Mreža relejnih postaj se je izpolnjevala in ob koncu leta 1943 že dobila končno obliko. V Sloveniji je bilo formiranih pet sektorjev, in sicer: Dolenjski-Notranjski, Primorski, Štajerski, Gorenjski in Koroški. Ti so bili razdeljeni na 19 relejnih linij s 140 kurirskimi postajami in približno 1.400 kurirji. Osnovne naloge teh relejnih zvez so bile: vzdrževanje stalne, hitre in zanesljive zveze z vsemi elementi osvobodilnega gibanja in boja, prenos partijsko-politične in druge literature iz partizanskih tiskarn do slehernega kotička naše domovine, vodenje visokih vojaških in partijsko-političnih funkcionarjev iz pokrajine v pokrajino, vodenje borbenih in drugih enot ter skupin po neznanih terenih.

Naloge kurirjev niso bile lahke, uspešno so jih izvajali le najboljši borci, ljudje brez slehernih predsodkov. Tudi fizična pripravljenost je bila osnovna vrlina borcev-kurirjev.

Na Gorenjskem je deloval četrti relejni sektor s 40 kurirskimi postajami. Ta je bil razdeljen na štiri relejne linije po posameznih področjih. Na območju, ki je zajemal del Jelovice, Bohinja, Pokljuke, Radovne in del Mežakle, je zajemala druga Gorenjska relejna linija. Na vseh teh področjih so bile organizirane kurirske postaje s predznako »G«, kar je pomenilo Gorenjsko

in številko postaje. Kurirji teh postaj so imeli še posebno težko nalogo, saj je v neposredni bližini, na Bledu, na Boh. Beli, Boh. Bistrici imel okupator močne enote, v večjih naseljih pa so bili nastanjeni nemški žandarji in policija.

Na področju Stare Pokljuke je bila organizirana relejna postaja »G-6«. Začetki te postaje segajo v začetek leta 1943, ko so se kurirji štaba Pokljuškega bataljona osamosvojili in so si uredili kurirsko postajo. Ti prvi kurirji so bili: Ivan Volf-Družinski, Lovro Kogoj-David in Franc Pogačar-Blaž. Nihče od teh ni dočkal svobode. Istega leta, v začetku julija, pa je na tem terenu nastala relejna postaja G-6. Prvo leseno kočico so kurirji postavili na Stari Pokljuki nad Lipno pečjo, na težko dostopnem terenu, ki ga Nemci niso nikoli izsledili. Zaradi varnosti pa so se v letu 1944 preselili v Kristane, v Gabrje. Od tod so se, po izdaji čete v Gaberju, vrnili na stari teren in so prvotno postavili bivač na drugem mestu nad Pokljukarjevo hišo. Nato pa so se zopet vrnili v bivač nad Lipno pečjo, kjer so ostali do osvoboditve.

Kurirji G-6 so bili povezani s postajo G-4 in G-30, s katerimi so imeli javko v okolici Bevske planine, ali pri Mrzlem studentu na Pokljuki. Na drugi, (severni) strani pa je bila veza postavljena preko nevarne doline Radovne na Mežakljo. Veza je bila z relejno postajo G-8, neposredno na postaji. Poleti 1944 se je formirala G-29 v Radovni in odslej je bila veza kurirjev G-6 le s ku-

rirji G-29, ti pa so držali dalje vezo z G-8. Od tod je zveza dalje preko zgornjesavske doline in Karavank na Koroškem.

V veliko pomoč kurirjem, to je z obveščanjem, prehrano in zvezo z dolino, so bili prebivalci bližnjih hiš na Pokljuki pri Pokljukarju in Figovcu, v Spodnji Radovni pa Lipnikarjevi in le tem prebivalcem gre vsa zahvala, da okupator te relejne postaje ni nikoli izsledil.

Prvi komandir postaje G-6 je bil Jože Kozelj-Gašper, ko pa je bil v letu 1944, aprila meseca, poslan za komandirja na G-19 pod Storžič, ga je zamenjal Janez Ambrožič-Izidor. Ko pa je le ta 14. 2. 1945 padel v zasedi v Krnici pri Gorjah, ga je zamenjal Jože Knaflič do osvoboditve. V G-6 so bili še naslednji kurirji, ki so bili ali stalni, ali po službeni dolžnosti menjani: Franc Žnidar, Jakob Ambrožič-Miro, Janko Repe-kurir, politdelegat in sekretar Janez Repe, Jože Lipovec, Franc Žemva, Jože Pečar, Filip Bernik-Beno-kurir in politdelegat in neki Drago iz Jesenic. Tončka Bacek iz Bleda je bila dobra kuharica.

Ob tem slavlju je imel slavnostni govor Jože Kozelj-Gašper, spominsko ploščo kurirjem na Figovčevi hiši pa je odkril predsednik ZZB-NOV Gorje, prvoborec Vito Repe-Triglavski, ki je v oskrbo to spominsko ploščo predal pionirskemu odredu »Andrej Žvan-Boris« iz osnovne šole bratov »Žvan« iz Gorij, ki so izvajali tudi kulturni program.

Jože Ambrožič

Razstava v Cerkljah

Soparno, vroče julijsko popoldne... Načrtovali smo sprehod v gozd po prve gobe. Po radiu smo slišali povabilo na cvetlično razstavo v Cerkljah na Gorenjskem.

Mimo zorečega žita, pokosenih travnikov in lepih gorenjskih vasi smo prispeli v Cerklje, kjer so v osnovni šoli Davorina Jenka razstavljali najrazličnejše vrste sobnih in vrtnih cvetlic, lovsko opremo, ročne domače izdelke ter nagačene gozdne živali. Turistično društvo in lovška družina iz te krajevne skupnosti sta obiskovalcem nudila bogate kulturne in zabavne večere, kjer so sodelovali športniki, igralci, harmonikarji. Ansambli so z zabavnimi in domačimi melodijami vabili na ples.

Prvič sem bila v Cerkljah, zato je bilo zame posebno doživetje. Videli smo veliko izbranega čudovitega cvetja in okrasnih ter uporabnih predmetov, kateri krasijo domove in jih ni mogoče opaziti po trgovinah. Ob živalih, ki so bile postavljene v delčke naravnega okolja, pa sem pomislila, kako bogata je naša domovina in gozdovi so neprecenljiva vrednost za človeka.

Kupila sem lonček z rdečo pelargonijo za spomin. V gredicah okoli osnovne šole so cvetele raznobarvne petunije, razstavni prostor smo zapuščali.

Na pokopališču smo si ogledali spomenik 82 padlim borcem, aktivistom in žrtvam NOB iz Cerklj in iz bližnjih vasi. Na področju Kravca so se borili proti okupatorjem hrabri partizani Kokrške čete, Kravške čete; borci 2. grupe odredov. Nemcem se kljub velikim silam v sedemdnevni vojaški ofenzivi ni posrečilo uničiti Kravške čete. V vojnih letih se je kljub težkim pogojem (goste sovražnikove postojanke, neprimerni tereni) razširjalo široko narodnoosvobodilno gibanje. Veliko zaslugu pri gibanju so imeli prebivalci iz hribovskih vasi, ki so nudili vso pomoč partizanom. Težko je bilo tedaj življenje; požgani ter porušeni domovi so obnovljeni; ljudje gradijo v svobodi.

Po okusni večerji v domači cerkljanski gostilni smo odhajali proti domu veseli, da smo odkrili nov košček naše ožje domovine. Še bomo odkrivali — od kod lepote Slovenije.

Vesna

Gasilci so slavili v Podhому

Gasilsko društvo Podhom pri Gorjah, je bilo ustanovljeno leta 1931, in tako v občinskem merilu gasilstva občine Radovljica slavili v nedeljo 19. 7. letos, svojo 50-letnico delovnih uspehov.

16. 7. ob 18. uri je bila sektorska mokra vaja v vasi Podhoma, 18. 7. ob 19. uri je bila slavnostna seja v gasilskem domu v Podhому in v nedeljo, 19. 7. je bil popoldan sprejem gostov. Ob 14. uri se je pričela osrednja proslava, na kateri je imel slavnostni govor dolgoletni predsednik tega društva in obenem tudi predsednik občinske zveze Radovljice, tovariš Matija Klinar. Na govorniškem odru sta spregovorila tudi predsednik SIS za požarno varnost v občini Radovljica tovariš Vogelnik Janez in predsednik občinske gasilske zveze občine Trzica.

Bivši poveljnik občinske zveze tovariš Viktor Pogačar je predal gasilski enoti iz Podhoma republiško gasilsko odlikovanje III. stopnje, Janezu Jamarju, iz gasilske enote Bohinjska Bela pa republiško gasilsko odlikovanje I. stopnje. Občinska gasilska odlikovanja I. II. in III. stopnje pa je predal poveljnik občinske gasilske zveze tovariš Ivan Lunar in sicer trinajstim gasilcem iz raznih gasilskih enot v občini Radovljica. Podelil je tudi: odlikovanja gasilske plamenice I. II. in III. stopnje štirinajstim tovarišem-gasilcem v občinskem merilu.

Po odlikovanjih je bil še slavnostni mimohod, v katerem je sodelovalo 150 gasilcev in pionirjev, 25 praporov, tri zastave in 16 gasilskih avtomobilov. Ta celovit pohod gasilskih enot je ponovno dokazal, kako so te enote vedno bolj opremljene s pomočjo celotne družbene skupnosti, da lahko vsak trenutek in to kjerkoli priskočijo na pomoč pri gašenju požarov ali drugih

elementarnih nesrečah. Vedeti moramo tudi to, da vse te gasilske enote spadajo v okvir teritorialne obrambe in ljudske civilne zaščite.

Da je gasilska enota iz Podhoma, ki šteje danes 72 članov in pionirjev, res ena najbolj delavnih na tem področju, nam pove naslednji podatek. Že v letu 1978 so začeli z adaptacijo svojega doma v Podhому. V notranjosti so zrušili stare dotrajane lesene stropne in jih nadomestili z železobetonskimi ploščami, posebno v prostoru stare orodjarne, kjer bo dobil svoje mesto nov gasilski avtomobil. Avtomobil bodo dobili letošnjega avgusta. V lanskem letu jim je KZ Bled odobrila nekaj lesa za posek in so opravili pri teh delih preko 400 prostovoljnih delovnih ur in so skupiček tega denarja namenili za nabavo avtomobila, nekaj jim je prispevala SIS, (samoupravna interesna skupnost), za požarno varnost pri občini Radovljica. Postavili so tudi nov stolp za sušenje gasilskih cevi, visok 18 metrov, v železni konstrukciji. Za postavitev le tega jim je jeseniška železarna brezplačno posodila montažno iglo za možno postavitev stolpa. Železarna jim je dodelila brezplačno 6 komadov vrtnih podbojev in kovinski izvedbi. Pri obnovi doma so doslej prostovoljno opravili skupno 2.301 uro, 400 ur pri delu lesa in 142 ur traktorske vožnje. Z lastnimi osebnimi vozili, (brez povračila za kurivo) so prevozili 1077 km potov, ki so pri nabavi materialov in drugih opravkih vsekakor potrebna. Pri vseh teh delih so se posebno izkazali mladinci, kot mi je poudaril poveljnik te gasilske enote Lojze Klinar.

Naj omenim še to, da so pri sprejemanju gostov in mimohodu sodelovali gorjanski godbeniki.

Jože Ambrožič

Vključevanje osmošolcev v usmerjeno izobraževanje

V radovljiški občini je junija sklenilo osnovno šolo 371 učencev. Razen teh je v šolskem letu 1980/81 zaključilo osemletno šolanje v šestem in sedmem razredu še 44 učencev in učenk. 19 od teh bo poskusilo nadaljevati redno šolanje še deveto in deseto leto, da bi dokončali osemletko po skrajšanem programu.

Prehod na usmerjeno izobraževanje je tudi v radovljiški občini pri učencih in starših povzročilo nekaj težav pri izbiri šol in zelo majhnih možnostih, da bi nadaljevali šolanje v Radovljici, kjer je po novi reorganizaciji šolske mreže ostalo na voljo le 24 mest na oddelku kranjske ekonomske srednje šole in 60 mest v gostinski šoli na Bledu. Vsi drugi, teh pa je nad 80 %, pa so se morali odločiti za šolanje izven občine. To pomeni v prihodnje še več vozačev in še več stroškov, ki se jim ne bodo mogli izogniti njihovi starši.

Največ, in sicer 43 učencev se je prijavilo v Železarski industrijski center Jesenice, 41 učencev v Šolski center za blagovni promet Kranj, 29 v Zdravstveno šolo na Jesenicah, 27 v Šolski center Iskra v K. nju, nekaj manj v naravoslovno matematično šolanje, tekstilni in obutveni center Kranj ter družbeno jezikovno usmeritev na Jesenice.

Sicer pa se bodo letos izobraževali radovljiški učenci kar v 46 raznih šolah usmerjenega izobraževanja po vsej Sloveniji, vključno z vojaško gimnazijo in kadetsko šolo za miličnike. Marsikateri učenec se je seveda moral usmeriti drugam kot je želel, pač v skladu z možnostmi in potrebami po kadrih v gospodarstvu, pa tudi z zmogljivostmi posameznih šol. Vendar pa so v občini razmeroma uspešno poskrbeli za prehod na usmerjeno izobraževanje in vključevanje prav vseh učencev, ki imajo pogoje za šolanje.

Utrinki iz morskih krajev

V Primoštenu

Lansko leto smo se v naši delovni organizaciji odločili, da postavimo dve prikolici v primoštenski camp in mislim, da je bila takšna odločitev kar dobra. Camp je še sorazmerno nov, zato je dobro urejen. Ima zadostno število sanitarij, umivalnic in tušev. Posebej je prostor za pranje perila ter prostor za pomivanje posode. Vode je vedno dovolj in to celo ogrevane. V sklopu campa je precej velika trgovina, kjer je moč nabaviti v glavnem vse, kar potrebuješ. Posebej je tudi prodajalna kruha. Trgovina je odprta cel dan. Camp ima tudi svojo restavracijo z dobro kuhinjo in postrežbo. Snack bar obratuje ves dan, zvečer pa je glasba in ples.

Camp je oddaljen od samega naselja Primošten dva in pol do tri kilometre, tako da je mogoče hoditi tja tudi peš. Samo naselje leži na majhnem polotoku, ki se dviga kot kupola iz morja. Tu je precej manjšin trgovin, restavracij, kavarn, slaščičarn in pizzerij. Približno kilometer južno od starega Primoštena nastaja novo turistično naselje z velikimi in modernimi hoteli, s pokritimi bazeni in raznimi igrišči.

Plaža ob campu je lepa, brez ježev in drugih podobnih nadlog, morje je čisto, le večkrat precej valovito.

Iz campa je mogoče delati krajše ali daljše izlete tako po kopnem, kot po morju. Nekateri izleti so organizirani tako, da je za prevoz preskrbljeno prav od samega campa, pri nekaterih drugih pa je treba priiti z lastnim prevozom do Biograda, Zadra, Šibenika ali Splita.

Jelka

Na otoku Krku

Kot vsako leto je tudi letos prišel čas dopustov. Letošnje leto smo se odločili, da preživimo dopust v Punatu (avtokamp Pila) na otoku Krku, v eni izmed počitniških prikolic, kjer jih ima postavljena naša delovna organizacija.

Čas trajanja dopustniških dni je bil od 20. junija do 30. junija. Za otok Krk pa smo se odločili predvsem zaradi bližine in spoznavanja otoka samega.

Po treh urah zmerne vožnje skozi Ljubljano, Kočevje na Delnice, smo prispeli v Kraljevico, kjer je dostop po novem, enem največjih mostov v Evropi, na otok Krk. Mostnina, ki

jo plačaš pri vstopu na Titov most, znaša za osebni avto do 1100 kub. cm 40,00 din. S to povezavo je prihranjenega veliko časa. Prej je bil možen dostop na otok na severni strani in sredini otoka samo s trajektom.

Otok Krk je eden največjih jugoslovanskih otokov s skupno površino 410 kv. km in s približno 18.000 prebivalci. Otok loči od celine polkilometrski Vinodolski kanal. Ima svojo pristajalno pisto — letališče. Zaradi močnih in hladnih zimskih vetrov je severna obala gola in kamnita, medtem ko je južna in zahodna obala precej zelena (vinogradi, oljčni nasadi, nasadi smokey in mandljev, pridelujejo tudi zdravilne rastline in dišavnice). To področje je najbogatejše lovišče rib na Jadranu (70 % jugoslovanskega ulova). Znatne dohodke pa prinaša turizem.

Letoviški kraji so razvrščeni po obali Omišalj, Njivice, Malinska, Punat, Baška, Vrbnik in glavno mesto otoka, Krk. Vsi ti kraji slovijo po lepih peščenih zalivčkih in kopališčih. Mesteca imajo razne zgodovinske znamenitosti. Slovijo po narodnih nošah in ljudskih običajih.

Punat je mesto in luka, ki se nahaja v globokem oziroma zaprtem Košljunskem zalivu. Včasih je bil tu most, ki je povezoval vstopni del, po katerem se tudi luka Punat imenuje. Sredi zaliva je otoček Košljun z benediktinskim samostanom in cerkvijo iz 11. stoletja. Sedaj je v samostanu etnografski muzej in biblioteka. V tem zalivu je tudi nova marina — privez za jahte in jadrnice, ki jo koristijo tudi pozimi. Sprejme lahko 750 plovil. Tu so tudi priključki za elektriko, vodo, servis za ladje in motorje ter vse ostalo, kar sodi k sodobni marini.

Avtocamp Pila v Punatu spada v III. kategorijo, meri 1,5 ha in sprejme preko 300 šotorov in počitniških prikolic. Leži v lepem borovem gozdičku, ki nudi veliko sence. Tekoče vode za umivanje in pranje posode je dovolj — vsaj v predsezoni je ni primanjkovalo. Trgovina je izven campa, vendar ni daleč. Sicer pa so v mestu, ki je zelo blizu, še tri trgovine z živili in železnino, kjer lahko zamenjaš tudi plinsko bombo. Edini problem je mesnica, katera ima le malokrat na voljo odgovarjajoče meso. Vendar pa so tu še raznovrstne ribe, ki jih je mogoče kupiti vsako jutro na pomolu od ribičev.

Kopališče je urejeno, betonirano, s tuši. Proti jugu se nadaljuje v »divjo plažo«, kjer najdejo mesto zase nudisti. Približno dva in pol kilometra dalje je nudistični avtocamp Akapulka. Prav sedaj ga urejujejo, gradijo sanitarije in gostinski objekt.

Morje je bilo v tem času precej hladno, vendar čisto in brez nadležnih meduz. Kljub slabšemu vremenu je 10-dnevni dopust kaj hitro minil, saj smo ga popestrili s krajšimi izleti v 8 km oddaljeni Vrbnik in 18 km oddaljeno Baško.

Vrbnik je zanimiv predvsem zaradi svoje lege. Leži namreč na visokem in strmem bregu na vzhodni strani otoka. Prebivalci se ukvarjajo največ z vinogradništvom. Priporočamo poizkušnjo domačega črnega vina po ceni 50 din in belega vina 40 din za liter; značilno njihovo žganje z okusom po rutci pa priporočajo želodčnim bolnikom.

Baška slovi po lepem zalivu in čudoviti peščeni plaži, dolgi 1800 m. V bližini je tudi eden najlepših nudističnih campov, Bunculuka, ocenjen s I. kategorijo.

Bivanje v počitniški prikolici se mi zdi veliko bolj pestro in dinamično kot dopustovanje v hotelu.

Ko smo se vračali domov, smo izkoristili še čas za ogled mesta Krka, ki je prav tako zelo zanimivo, zlasti po prodaji spominkov in nakita. Tu lahko pustiš še ostali denar, ki ti še preostane.

Pot nas je vodila skozi Reko, Ilirsko Bistrico, mimo Postojne po novi avtocesti. Cesta je bila skoraj prazna, medtem ko je bila v obratno smer ena sama dolga kolona.

Ana Šifrer

V Poreču

Prav gotovo tega kraja ni treba natančneje predstavljati, saj vsi več ali manj poznamo to največje istrsko turistično središče in eno najbolj obiskanih jugoslovanskih mest. Zaradi neštevilnih plaž, slikovitosti mesta in bližnje okolice, kulturnozgodovinskih spomenikov, turističnih naselij, kampov, zelo dobro organiziranih zabavnokulturnih manifestacij je Poreč eno najbolj priljubljenih letovišč jugoslovanskega Primorja.

Letos smo se odločili preživeti dopust v tem predelu našega Jadrana. Zjutraj zgodaj smo krenili na pot. Večkrat smo se ustavili, saj je bilo časa na pretek, pa tudi naših predhodnikov nismo hoteli prepoditi; ustaljena navada je, da se menjava v prikolici opravi proti dvanajsti uri, da je prostor mogoče normalno izprazniti, počistiti in urediti. Zelo neprijetno je, ko te naslednik hoče že ob 7. uri zjutraj vreči iz postelje!

Okrog 10. ure smo prispeli v Zeleno Laguno, v kamp, ki je približno 5 km oddaljen od samega Poreča. V recepciji smo prejeli ključ in se napotili do prikolic. Nameščeni sta na solidnem mestu. Ni daleč do sanitarij, umivalnic in pomivalnih korit.

Otok Krk

Prve dni smo večinoma porabili za spoznavanje kampa, saj je bilo časa za poležavanje na soncu še dovolj, pa tudi voda je bila mrzla, da nas ni preveč mikalo plavanje.

V začetku julija še ni bilo preveč dopustnikov, da smo se povsod lahko zvrstili. Kaj kmalu smo ugotovili, kateri čas je najbolj primeren za opravljanje vsakodnevnih pomivalnih in očiščevalnih akcij. Trgovina je izven kampa. Je sicer velika, dobro založena, mesa imajo dovolj, vendar ob vsakem času polna. Bolj strpljivi smo morali biti, pa se je tudi to dalo premostiti.

Sama plaža ni najboljša, veliko ježev je. Toda to ni kvarilo našega razpoloženja, tudi nismo iskali ugodnejšega prostora. Večkrat smo najeli motorni čoln in se odpeljali na ogled bližnjih otočkov. Tudi v sandomlinah smo se pomerili, največja atrakcija pa so bila dvokolesa. Po dolgem in počez smo prekosarili Laguno — neverjetno, kako takšni rekviziti popestrijo dan. Športni center nudi tudi druge vrste športa: od tenisa, namiznega tenisa, streljanja, pa uporabe surflov. Za vse to pa nismo imeli časa.

Morali smo pokukati še v sam Poreč. Koliko obiskoval-

cev je bilo v tem mestu. Kot ena sama reka smo se pomikali po glavni ulici. Poskrbljeno je za vse. Sprehajali smo se mimo trgovskih, gostinskih in drugih lokalov. Ustavili smo se ob gruči ljudi pred neko slaščičarno. Postali smo še mi, kajti v lokalu se je razlegal smeh. Kepice sladoleda so kar švigale po zraku; več kot 30 vrst sladoleda so imeli, pravcate ikobane so delali z njim.

Vreme nam je bilo naklonjeno. Par kapljic dežja ni škodilo, saj je delno omililo sicer soparne dni.

Kako bučno je bilo ob večerih. Hotel Albatros, ki je nedaleč stran, je bil nabito poln večer za večerom. Različna glasba je prihajala od vsepovsod. Nekajkrat smo tudi mi odšli na ples, v glavnem pa smo ostajali v prikolici, saj smo si znali pripraviti bolj pester večer, ob kartah, svoji glasbi, pesmi in dobri kapljici.

Deset dni je neverjetno hitro minilo. Kamp se je med tem časom precej napolnil. Posloviti smo se morali. Prežeti z dobro voljo, spočiti in zagoreti smo se vračali mimo Umaga, Portoroža, kjer smo obiskali naše zveste prijatelje, v sivi vsakdan.

Nada

Med najbolj vztrajne organizatorje športnih tekmovanj v naši delovni organizaciji sodi prav gotovo Franci Žitnik. Kot dober poznavalec sindikalnih tekmovanj večkrat opozarja na upadanje interesov nas vseh tudi na športnih tekmovanjih, ki pa niso zgolj tekmovalnega značaja, pač pa imajo namen medsebojnega spoznavanja in šele nato merjenje moči med seboj.

Za vsa njerjova prizadevanja na športnem področju se mu športniki LIP Bled zahvaljujemo in želimo še mnogo uspehov.

ŠALE — HUMOR — ŠALE

Janez: »Slabe volje si.«
Peter: »Saj sem lahko, žena me je prevarala.«
Janez: »To je pa težko.«
Peter: »Toda takoj mi je lažje, ko je še sosed prevarala.«

Miličnik ustavi neko tovarišico. Zaradi hudega prekrška ji hoče odvzeti voziško dovoljenje. Ona se rahlo nasmehne

in reče: »Zamudili ste, malo prej mi ga je vzel vaš kolega.«

Jernajovega Joža je pot zanesla v Sotesko, kjer naj bi opravil neko delo pri vzdrževanju jezua. Mimogrede je v jez »špago« vrgel. Toda smola: mimo je prišel nadzornik Mlekuž, ki se je obrnil k Jožu, ko je ravno »špago« vlekel iz vode.

»Kaj pa delaš?«
Joža brez zadrege povleče vrv k ušesu in hitro odgovori: »Sulcu telefoniram.«

Strah

Zvečer ko grem po mleko, zagledam staro smreko. A kakor, da nekdo stoji, tam v štoru lučka se sveti.

In strah me je, kdo le tam je, a končno le ugotovim, kdo je.

Ta lučka v štoru le gori, ker luna sveti nanj, in štor zelo je star.

Ko grem naprej, glej — lučki

Ko grem naprej, glej — lučki dve! A ti dve manjši sta ko prej!

In strah me zopet je, kdo le tam je, a končno le ugotovim, kdo je.

Tam bil je pes, ki vame zre, in lučki dve, sta očki dve.

Ko bližam domu se, spet vidim lučki dve. In spet se z'lo bojim, kdo to pot vame zre.

Še preden jaz ugotovim, kdo je, tako že strah me je — da mleko zlije se ...!

In vsi že to veste, kaj so bile posledice, kako doma je b'lo, ko mleka ni bilo!

Marija Zupančič.
7. b razred
OŠ Bled

Rotarska 81

Na Gačah se seče leto enkrat, pomagat mi pride prijatelj kot brat. Zjutraj ko rosa je, se trav'ca kosi, kosci do mal'ga bosi so vsi. Za zajtrk so žganci, za mal'co pa špeh, za južno je »župa«, zvečer pa nič več.

Seno bi sušili, vremena ni b'lo, je lilo kot iz škafa tri dni ina pa po'. Zvečer se pa leže, zaspi se sladko, ker tam je prijeto, toplo.

Dekleta so tiho, gotovo že spe, a Tone bi rad ogrel si srce.

Je prosil dekleta, da v pomoč bi mu b'le, a niso pristale, ker zeblo jih je.

Tako je bilo, pa prav nič drugač — v rovi se ne hodi brez dolgih se hlač.

TOGO

Pri izpitu iz zgodovine starega veka profesor vpraša dijakinjo: »Kako se je imenoval prvi možki?«
»To pa je moja osebna stvar.« mu odgovori dekle.

Francelj bi rad prvič telefoniral. Poštna uslužbenka mu razloži, naj z levo roko dvigne slušalko, z desnico naj izbere številke.
»S čim pa naj govorim,« začudeno vpraša Francelj.

Kako dolgo bodo te razstavljene stopnice še ležale in čakale odrešitelja? Kot da niso vredne počenega groša! Ali je mogoče odpredni nalog pozabljen običal v kakšnem predalu?

kadrovske novice

STANJE ZAPOSLENIH ZA MESEC JULIJ 1981

delavec	učencev v poklicnih šolah		
TO TOMAŽ GODEC	472	+	12
TO REČICA	314	+	9
TO MOJSTRANA	62	+	1
TO PODNART	77	+	1
TO TRGOVINA	24		
D S S S	83		
	1032	+	23

ZAPOSILILI SO SE:

TO Tomaž Godec:
Zorč Marjan, 1961 — K

TO Rečica:
Razinger Andrej, 1961 — SS
Konda Anton, 1932 — K
Lojen Džino, 1961 — NK

TO Mojstrana:
Lumpert Valentin, 1944 — K
Kovačec Poldi, 1965 — NK
Kobentar Vinko, 1939 — K

TO Podnart:
Malivojevič Nevenko, 1959 — NK

D S S S
Bergelj Milena, 1949 — SS

ODŠLI IZ DO:

TO Tomaž Godec:
Potočnik Janez — disciplinski ukrep

D S S S
Arh Janko — v JLA
Marolt Brane — v JLA

ZAHVALA

Ob smrti

ANTONA BERCETA

se iskreno zahvaljujem za podarjeno cvetje in spremstvo na zadnji poti.

hči Tončka Koren z družino

ZAHVALA

Ob smrti naše mame **Marije Petkovšek** se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste sočustvovali z nami, vsem ki ste jo spremljali na njeni zadnji poti in za podarjeno cvetje.

sin Ciril z ženo Metko
hči Lojzka

Glavni in odgovorni urednik: Ivan Robič, tehnični urednik: Nada Frelj, člani: Branko Sodja, Franc Mencinger, Andrej Trojar, Branko Urh, Miro Kelbl, Franc Globočnik, Samka Tomažin, Ciril Kraigher in Marija Urankar.

Nagrade:

1. 1.000,00 din
2. 750,00 din
3. 500,00 din

in še dve knjižni nagradi